

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Prețul de prenumarare:	Taxa inserțiunilor:
Pentru Austro-Ungaria . . . Cor. 10.— pe an.	1 pag. întregă Cor. 24.—, $\frac{1}{2}$ pagină Cor. 14.—
„ România Lei 12.— „ „ „	$\frac{1}{4}$ „ „ 8.—, $\frac{1}{8}$ „ „ 5.—
Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg.	Abonamentele și inserțiunile se plătesc în Sibiu, anticipativ.

Toate lucrările publicate se remunerează.

SUMAR:

Banca austro-ungară	89—92
Teoria asigurărilor asupra vieții, de I. Lăpădatu	92—99
Legislațiune: Pactul austro-ungar; Situațiunea tesaurului public din 1868—1869	100—101
Jurisdicțiune: Prescripțiunea depozitelor spre fructificare; Dreptul de a domiciliu cambia; Legitimarea posesorului cambial; Condițiunile de asigurare; Hotărâri ale tribunalului suprem administrativ	101—102
Afaceri de dare: Timbrarea conturilor; Ștergerea timbrului de inserțiuni și călindare	102
Agricultură: Situațiunea agricolă; Prelegeri economice în Săliște; „Reuniunea economică în Orăștie“; Semințe gratuite	102—105
Comerciu: Escomptarea pretensiunilor de condiță; Din raportul pe 1898 al camerei comerciale și industriale din Arad; Rapoartele camerelor comerciale	105—110
Comunicațiune: Nouă calculare de timp la căile ferate; Taxa telegramelor expres; Flotilele comerciale ale lumii în 1899; Venitele căilor ferate române în anul 1899;	110—113
Industrie: Birou regnicolar pentru mijlocirea de lucru pe seama lucrătorilor industriali; Intreprinderi industriale noi în 1899	113—115
Revista financiară: Situațiunea; Băncile noastre: adunări generale; „Patria“; „Economul“	115—120
Cronică: Monetele de argint și nickel în valută de coroane; Răscumpărarea crucerilor; Nouele sucursale în Ungaria ale băncei austro-ungare; Banca Franciei; „Nationalbank“ din Brașov; Gunoii din Londra	121—123
Literatură: literatura economică maghiară	123—125
Trageri la sorți	125—127
Bursa de efecte din Viena	128—129
Bursa de efecte din București	130
Bursa de mărfuri din Budapesta	130
Inserțiuni	131—136

„ALBINA“,

institut de credit și de economii în Sibiiu

acoardă împrumuturi ipotecare cu anuități pe 10, 20 și 30 de ani.
Anuitatea dela fl. 100.—, pe 10 ani este de fl. 6.58, pe 20 ani
fl. 4.26, pe 30 de ani fl. 3.58;

încuviințează credite cambiale prelângă acoperire ipotecară
cu 6% interese;

escomptează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri pe timp
de 3 până la 6 luni cu 5%—7% interese netto;

acoardă împrumuturi de amanet cu interese de 5 $\frac{1}{2}$ %, pe efecte
unguresci, austriace și române, aur și argint, pe scrisurile sale
fonc. proprii precum și pe alte scrisuri;

cumpără și vinde tot felul de monete;

cumpără și vinde efecte de stat și alte hârtii de valoare, se
ocupă cu afaceri de comisiune.

Formulare de cereri se pot primi în limbile țerei în biroul
institului (Baiergasse Nr. 1) sau la cerere se trimit pe poștă.

Direcțiunea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Timișana“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni
în **Timișoara** (cetate piața Balázs Nr. 1, etagiul I.).

==== Giro-Conto la banca austro-ungară ★ Înființat la anul 1885. =====

Cheque-Conto la cassa de păstrare postală Nr. 3697.

Capitalul de fondare: **560.000 coroane.**

Depuneri spre fructificare: **1.600.000 coroane.**

După depuneri solvesce 5% (curat) și contribuția după %. De-
punerile se pot exopera prin Cheque postal fără spese de postporto.

Direcțiunea.

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

editat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, Sibiu; „Ardeleana“, Orăștie; „Auraria“, Abrud; „Berzovia“, Jidovin; „Bihoreana“, Orade; „Bistrițana“, Bistrița; „Brădetul“, Orlat; „Cordiana“, Fofeldea; „Corvineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Detunata“, Bucium; „Doina“, Câmpeni; „Economul“, Cluj; „Făgețana“, Făget; „Fortuna“, Rodna-vechie; „Furnica“, Făgăraș; „Hațegana“, Hațeg; „Hondoleana“, Hondol; „Hunedoara“, Deva; „Iulia“, Alba-Iulia; „Lipovana“, Lipova; „Lugoșana“, Lugoș; „Luceafărul“, Vêrșeș; „Cassa de păstrare“, Miercurea; „Mielul“, Poiana; „Munteana“, Ofenbaia; „Mureșana“, Reghin; „Mureșanul“, Radna; „Nădlăcana“, Nădlac; „Nera“, Bozovici; „Oltcana“, Viștea inf.; „Oraviceana“, Oravița; „Patria“, Blaj; „Plugarul“, Săcădate; „Racoșana“, Șeica-mare; „Sătmăreana“, Seini; „Sebeșana“, Sebeșul-săsesc; „Selăjeana“, Jibou; „Cassa de păstrare“, Seliște; „Sentinela“, Satul-nou; „Silvania“, Șimleu; „Someșana“, Deeș; „Steaua“, Petrovoselo; „Timișana“, Timișoara; „Ulpiana“, Grădiște; „Victoria“, Arad; „Vlădeasa“, Huedin; „Zlăgneana“, Zlagna.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul II.

Sibiu, 10 Martie 1900.

Nr. 3.

Banca austro-ungară.

După prolongirea de două ori pe câte un an a privilegiului său, Banca austro-ungară intră cu începutul anului curent în o a treia epocă. Acest al treilea privilegiu al Băncii austro-ungare se bazează în Austria numai pe o ordinațiune împăratească provădută cu putere de lege, se crede însă că parlamentul îl va confirma fără nici o modificare, ori apoi privilegiul rămâne în vigoare pe baza ordinațiunii împăratești.

Noul statut al băncii și invoielile făcute pe baza acestuia, însemnează un progres însemnat pe calea regulării valutei, care în anii din urmă se cam împiedecase din cauza stărilor parlamentare încurcate. După invoielile amintite, administrațiile de stat aveau să depună la bancă nu mai puțin de 220 milioane coroane aur, anume: 160 milioane drept acoperire pentru bancnotele de zece coroane, ce le va emite banca, și 60 milioane ca plată din așa numita datorie de 80 milioane. Restul *notelor de stat* va fi retras acum întreg și vor fi înlocuite parte prin monete de argint, parte prin bilete de bancă de zece coroane, garantate deplin cu aur, cari vor fi scoase mai târziu din circulație și înlocuite cu piese efective de aur.

Datoria comună flotantă de stat la 1894 era de 624 milioane coroane în bilete de stat. Conform invoielii dela 1894 și a invoielii dela 1899, acum în vigoare, aveau să fie înlocuite din acea datorie 144 milioane coroane cu monete de schimb de argint (80 milioane cu monete de câte 1 coroană și 64 milioane cu monete de câte 5 coroane), restul de 480 milioane coroane cu monete curante de argint (piese de 1 fl.) și bancnote. Pentru realizarea sumei necesare de monete curante de argint și bancnote, precum

și a celor 64 milioane coroane monete de argint curante, cari vor fi a se transforma în monete de câte 5 coroane, prin învoielile amintite s'au obligat ambele guverne a depune la Banca austro-ungară:

Austria	70 procente cu	. . .	380·8 mil. cor.
Ungaria	30	" " " "	163·2 " "
la olaltă			. 544·0 mil. cor.

Afară de aceasta Austria mai are să plătească Băncii 60 milioane coroane în contul datoriei de 80 milioane, deci a fost să se plătească băncii suma totală de 604 milioane coroane, din care pe Austria se vin 440·8 mil. cor., pe Ungaria 163·2 mil. cor.

Până acum a plătit:

Austria	401·402 mil. cor.
Ungaria	114 600 " "
total		516·002 mil. cor.

Mai restează:

Austria	cu	39·398 mil. cor.
Ungaria	"	48·600 " "

Sumele restante se vor reduce cu cel puțin 2 milioane, după-ce nu vor fi prezentate spre schimbare toate notele de stat retrase.

Afară de suma de 516 002 mil. coroane, se mai află la Bancă 71·811 mil. cor. depuse de guverne parte pentru cumpărare de bonuri de saline, parte simplu a conto, așa că suma totală a aurului depus de guverne la Bancă reprezintă suma de 587·813 mil. coroane.

După-ce Austria mai are datoria salinelor de 200 mil. cor., în definitiv sarcinile împreunate cu regularea valutei se impart pe ambele părți ale monarhiei astfel:

Sarcina Austriei	640·8 mil. cor.
" Ungariei	163·2 " "

Acî mai e a se lua în considerare împrejurarea, că Ungaria — afară de această sumă — mai are să plătească Austriei partea sa din datoria de 80 milioane în rate anuale.

Noul statut al Băncii austro-ungare prescrie și o nouă organizare, care s'a efeptuit în adunarea generală a Băncii, ținută la 5 Februarie a. c. În această adunare generală s'a luat la cunoscință raportul consiliului general și raportul revisorilor asupra bilanțului pro 1899 și s'a dat absolutoriu. Al treilea punct al ordinii de zi a fost raportul consiliului general despre încheierea învoielii cu guvernele ambelor state ale monarhiei, privitoare la prolongirea privilegiului băncii pe timpul dela 1 Ianuarie 1900 până la 1 Dec. 1910, pe baza statutelor modificate. În raport se spune, că după-ce adunarea generală extraordinară dela 19 Septembrie 1899 a primit prolongirea privilegiului băncii pe timpul dela 1 Ianuarie 1900 până la 31 Decembrie 1910, pe baza statutelor modificate, și după-ce proiectele de legi referitoare la aceasta au primit putere de lege prin ordinațiunea împărătească din 21 Septembrie 1899 și prin articolele de lege ung. 34, 35, 37 și 38 din anul 1899, consiliul general, pe baza autorisării primite dela numita adunare ge-

nerală, a încheiat în numele Băncii austro-ungare cu conducătorul ministeriului de finanțe c. r. și cu al ministeriului de finanțe reg. ung. învoială:

a) cu privire la eventuala *expirare a privilegiului băncii* la 31 Decembrie 1907;

b) cu privire la *înființarea de câte zece filiale noi* în ambele părți ale monarhiei în cursul anilor 1900, 1901 și 1902;

c) cu privire la *emiterea bancnotelor de câte zece coroane*, în înțelesul ordinațiunii împărătesci din 21 Septembrie 1899, respective al art. de lege 31 și 34 din 1899;

d) cu privire la *regularea definitivă a învoielii* din 24 Iulie 1894 și la depunerea la Banca austro-ungară de alte 32 milioane florini valută austriacă în monete de aur indigene din partea ambelor administrații financiare în schimb pentru liberarea florinilor de argint;

e) cu privire la *valorarea conform bilanțului a imobilelor și a fondului instruct* al Băncii austro-ungare.

Totodată s'a făcut învoială cu privire la datoria de stat, despre care am vorbit deja.

După-ce s'a anunțat demisionarea guvernorului Dr. Iulius de Kautz din cauza bătrâneței, adunarea generală a purces la alegerea noului consiliu general și a revisorilor.

S'au ales membri ai consiliului general:

Dintre cetățenii austriaci: Bernhard Hellmann (nou), Otto de Schlumberger, Philipp de Schoeller, Friedrich Suess, Adolf Wiesenburg, Otto Wolfrum.

Dintre cetățenii ungari: Alexandru Deutsch (nou), Siegmund Gold, Géza de Josipovich (nou), Andreas de Mechwart (nou), Mathias de Pfeiffer, Ignaz Scheiber.

Revisori: Alexandru de Schreiber, Dr. Theodor nobil de Rossmanit, Sigmund cav. de Bauer, S. Schloss și Eduard Medinger.

Revisori suplenți: Moritz Ritter de Berkenau, Gustav Figdor, Isidor Kanitz, Edmund Goldberger de Buda și Albert baron Hardt-Stummer de Tavarnok.

După-cum se vede, în dualismul ce existase și mai înainte în conducerea Băncii austro-ungare, prin alegerea noului consiliu general pe baza statutului modificat, se realizează paritatea deplină.

După noul statut membrii austriaci ai consiliului general formează direcțiunea austriacă, iar membrii ungari ai consiliului general formează direcțiunea ungară a băncii, astfel consiliul general complet se compune din direcțiunea austriacă și din direcțiunea ungară a băncii. Fie-care consilier general e tot odată membru în direcțiunea băncii.

Guvernorul băncii e numit de împăratul, ambii vice-guvernori se numesc unul de cătră ministrul de finanțe austriac, altul de cătră ministrul de finanțe ungar, după propunerile făcute de consiliul general. Conducerea băncii a pregătit deja un șir de proiecte privitoare la organizațiunea cea nouă; desbaterea și studiarea acestor proiecte va

da destul de lucru consiliului general. Astfel e înființarea de câte 10 filiale în ambele jumătăți ale monarhiei. Regulamentul intern al băncii va trebui modificat după cerințele nouelor statute. Reforma valutei își așteaptă rezolvarea. Datoria flotantă a statului trebuie achitată, în care scop vor trebui scoase din circulațiune notele de stat de câte cinci și cincizeci florini. Aceasta însă nu se va pute realiza până ce nu se vor lua măsuri pentru înlocuirea acelor note prin baterea pieselor de argint de câte cinci coroane și tipărirea notelor de câte zece coroane, ceea-ce este deja în lucrare. După ștergerea datoriei flotante va ajunge banca în pozițiunea de a plăti în numărar, adecă va fi terminată introducerea valutei. Până atunci însă vor mai trece încă câți-va ani, în care timp statul va mai pute aduna aur, ceea-ce e neapărat de lipsă înainte de a se începe schimbarea bancnotelor în aur la cassele băncii.

Prin nouele statute Banca austro-ungară și-a urcat capitalul de acțiuni. În această privință art. 114 al statutelor dice:

„Urcarea capitalului de acțiuni dela nouăzeci milioane florini v. a., egală cu una sută optzeci milioane coroane, la suma satorită prin articolul 4 de două sute zece milioane coroane se va face așa, că suma de treizeci milioane coroane se va lua din fondul de rezervă și se va adauge la capitalul de acțiuni, prin ceea-ce fie-care acțiune se va considera plătită cu una mie patrusute coroane.

Deodată cu această urcare a capitalului de acțiuni se vor trece din fondurile de rezervă în tesaur (stocul metalic) devise în suma de 15 mil. florini, inclusive devisele în suma de fl. 13.525,166.55 aflătoare în acel timp între efectele fondurilor de rezervă. față de cari banca prin declarațiunea sa din 3 Maiu 1892 renunțase la dreptul de a le socoti în provisiunea sa de metal până la rezolvarea definitivă a renoirii privilegiului său“.

Dispozițiile acestui articol s'au realizat deja cu începutul anului curent. În urma acelora fondul de rezervă, care mai nainte era de 32.534,780 fl., a suferit o reducere după: una prin trecerea sumei de 17 milioane florini la capitalul de acțiuni, și alta prin eliberarea rezervei de agio, fixată în statut cu 13 525 milioane fl. Astfel fondul de rezervă s'a redus la 9.5 milioane coroane.

Teoria asigurărilor asupra vieții.

— *Asigurări de rente viagere.* —

(De Ioan I. Lăpădatu.)

II. *Rente amânate.*

Sub rente amânate se înțeleg acele rente, cari, după ce trece un număr anumit de ani, se plătesc în tot decursul vieții asiguratului.

O persoană de x ani voiesce să se asigure astfel, ca, după-ce vor trece n ani, să primească cât va mai trăi, o rentă oare-care.

După natura acestor rente asiguratul își poate plăti premiul sau în o primă fixă, sau în prime anuale în decursul celor n ani. Amăsurat acestor două moduri de plătire, rentele amânate se împart în două grupe. Fie-care din aceste apoi se subîmparte în rente anticipative și decursive.

a) *Casul primei fixe.*

Rente anticipative. O persoană de x ani voiesce să se asigure astfel, ca, după-ce vor trece n ani, să primească până la finea vieței sale o rentă anuală anticipativă de 1 coroană.

E întrebarea, cât de mare va fi prima fixă, ce se plătesce societății asigurătoare, și pe care să o însemnăm cu ${}_nA_x$ (indicele x să însemne etatea persoanei de asigurat, ear n numărul anilor, după a căror trecere se va începe plățirea rentei).

Dacă vin l_x persoane să se asigure, atunci toate la un loc vor depune $l_x {}_nA_x$ prime fixe, cari trebuie să fie egale cu valoarea prezentă a tuturor rentelor, ce se plătesc după trecerea celor n ani. Fiind renta anticipativă, primele rente se vor plăți la finea anilor ($x+n$) sau la începutul anilor ($x+n+1$), când vor mai trăi numai l_{x+n} persoane dintre cele asigurate și cari vor primi câte o rentă de 1 cor., prin urmare l_{x+n} cor. Această sumă trebuie redusă la valoarea ei prezentă, adică discontată pe n ani. Astfel vom avea:

$$\frac{l_{x+n}}{q^n}$$

După un an vor mai trăi numai l_{x+n+1} persoane, cari vor primi suma de l_{x+n+1} cor., a căror valoare prezentă va fi:

$$\frac{l_{x+n+1}}{q^{n+1}}$$

Continuând în modul acesta până la moartea celui din urmă dintre asigurați avem:

$$l_x {}_nA_x = \frac{l_{x+n}}{q^n} + \frac{l_{x+n+1}}{q^{n+1}} + \dots + \frac{l_{x+n+10}}{q^{n+10}} + \dots$$

partea unei singure persoane va fi:

$${}_nA_x = \frac{\frac{l_{x+n}}{q^n} + \frac{l_{x+n+1}}{q^{n+1}} + \dots + \frac{l_{x+n+10}}{q^{n+10}} + \dots}{l_x}$$

Dividăm numărătorul și numitorul fracțiunii cu q^x

$${}_nA_x = \frac{\frac{l_{x+n}}{q^{x+n}} + \frac{l_{x+n+1}}{q^{x+n+1}} + \dots + \frac{l_{x+n+10}}{q^{x+n+10}} + \dots}{\frac{l_x}{q^x}}$$

Înlocuim cu D_{x+n} , D_{x+n+1} s. m. d.

$${}_n A_x = \frac{D_{x+n} + D_{x+n+1} + D_{x+n+2} + \dots + D_{x+n+10} + \dots}{D_x}$$

$${}_n A_x = \frac{\approx D_{x+n}}{D_x} = \frac{N_{x+n}}{D_x}$$

Să presupunem, că persoana de asigurat e de 20 de ani și voiesce ca după 30 de ani, adevă de când va fi de 50 de ani, să primească în tot restul vieții sale o rentă anuală anticipativă de 1 cor.

$${}_{30}A_{20} = \frac{N_{20+30}}{D_{20}} = \frac{N_{50}}{D_{20}}$$

Căutăm în tabele numerii corespunzătorii și înlocuim

$${}_{30}A_{20} = \frac{138502}{43841}$$

$$\log {}_{30}A_{20} = \log 138502 - \log 43841$$

$$\log 5 \cdot 1414561$$

$$- \log 4 \cdot 6418805$$

$$\text{N}^\circ \log 0 \cdot 4995756 = 3 \cdot 1592$$

Așadară o persoană de 30 de ani va plăti o primă fixă de 3·1592 cor. ca după 30 de ani să primească cât va mai trăi o rentă anuală anticipativă de 1 cor.

Rente decursive. Dacă renta ar fi decursivă, deosebirea ar fi că prima rentă s'ar plăti la finea anilor ($x + n + 1$). Raționând și purcedând ca în cazul precedent, dacă prima fixă o am însemna cu ${}_n d_x$, atunci

$${}_n d_x = \frac{N_{x+n+1}}{D_x}$$

Să calculăm același exemplu ca la rentele anticipative.

$${}_{30}d_{20} = \frac{N_{51}}{D_{20}}$$

$${}_{30}d_{20} = \frac{128259 \cdot 4}{43841}$$

$$\log {}_{30}d_{20} = \log 128259 \cdot 4 - \log 43841$$

$$\log 5 \cdot 1090892$$

$$- \log 4 \cdot 6418805$$

$$\text{N}^\circ \log 0 \cdot 4672087 = 2 \cdot 9323$$

Așa dară în acest cas prima fixă va fi 2·9323 cor.

b) Casul primei anuale.

Rente anticipative. O persoană de x ani voiesce să se asigure astfel, ca, plătind an de an, în decurs de n ani, o primă anuală oare-care, să primească după trecerea acestor n ani în tot restul vieții sale o rentă anuală anticipativă de 1 cor.

Cât de mare va fi o primă anuală?

Să însemnăm această primă cu $P ({}_n A_x)$ și să presupunem, că vin l_x persoane să se asigure.

Să căutăm, care e valoarea prezentă a tuturor primelor anuale, pe cari aceste persoane vor avea să le plătească în decursul anilor n ?

Cele dintâiu prime se vor plăti imediat. Suma totală a lor va fi așa dară:

$$l_x P ({}_n A_x)$$

A doua rată de prime se va plăti numai după un an, când vor trăi l_{x+1} persoane, cari vor plăti $l_{x+1} P ({}_n A_x)$ prime, a căror valoare actuală e:

$$\frac{l_{x+1} P ({}_n A_x)}{q}$$

Valoarea prezentă dela rata a treia de prime va fi:

$$\frac{l_{x+2} P ({}_n A_x)}{q^2}$$

ș. m. d., până la ultima rată, care se va plăti la începutul ultimului an din cei n ani, sau la sfârșitul anilor $(n-1)$, când vor trăi l_{x+n-1} persoane, cari vor plăti $l_{x+n-1} P ({}_n A_x)$ prime. Valoarea prezentă a acestora e:

$$\frac{l_{x+n-1} P ({}_n A_x)}{q^{n-1}}$$

Astfel valoarea prezentă a tuturor primelor plătite de asigurați în cei n ani e:

$$l_x P ({}_n A_x) + \frac{l_{x+1} P ({}_n A_x)}{q} + \dots + \frac{l_{x+n-1} P ({}_n A_x)}{q^{n-1}}$$

Aceste valori trebuiesc să fie egale cu valoarea prezentă a tuturor rentelor, cari se plătesc asiguraților. Aceste rente vor fi aceleași ca și în cazul primei fixe.

$$l_x P ({}_n A_x) + \frac{l_{x+1} P ({}_n A_x)}{q} + \dots + \frac{l_{x+n-1} P ({}_n A_x)}{q^{n-1}} =$$

$$\frac{l_{x+n}}{q^n} + \frac{l_{x+n+1}}{q^{n+1}} + \dots + \frac{l_{x+n+10}}{q^{x+n+10}} + \dots$$

În partea primă a ecuațiunei scoatem ca factor comun pe $P ({}_n A_x)$ și totdeodată dividăm ambele părți ale ei cu q^x .

$$P ({}_n A_x) \left[\frac{l_x}{q^x} + \frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \dots + \frac{l_{x+n-1}}{q^{x+n-1}} \right] = \frac{l_{x+n}}{q^{x+n}} + \frac{l_{x+n+1}}{q^{x+n+1}} + \dots$$

Înlocuim cu D_x

$P ({}_n A_x) [D_x + D_{x+1} + \dots + D_{x+n-1}] = D_{x+n} + D_{x+n+1} + \dots$
 $P ({}_n A_x) [\cong D_x \text{ dar numai până la } D_{x+n-1}] = \cong D_{x+n}$. Dar
 $\cong D_x$ până la D_{x+n-1} se mai poate scrie și $N_x - N_{x+n}$, căci din
 N_x resp. din $\cong D_x$ trebuie să subtragem $\cong D_{x+n}$ resp. N_{x+n} .

$$P ({}_n A_x) (N_x - N_{x+n}) = N_{x+n}$$

$$P ({}_n A_x) = \frac{N_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}$$

Să presupunem, că persoana de asigurat e de 20 de ani și voiesce ca după 30 de ani să primească cât va mai trăi o rentă anuală anticipativă de 1 cor.

Cât de mare e prima anuală?

$$P ({}_{30}A_{20}) = \frac{N_{50}}{N_{20} - N_{50}}$$

Căutăm în tabele numerii corespunzători și înlocuim,

$$P ({}_{30}A_{20}) = \frac{138502}{862012 - 138502}$$

$$\log P ({}_{30}A_{20}) = \log 138502 - \log 723510$$

$$\begin{array}{r} \log 5 \cdot 1414561 \\ - \log 5 \cdot 8594445 \\ \hline - 0 \cdot 7179884 \end{array}$$

$$1 - 0 \cdot 7179884 - 1 = N^\circ \log 0 \cdot 2820116 - 1 = 0 \cdot 19143.$$

Așa dară o persoană de 20 de ani va trebui să plătească în decurs de 30 de ani o primă anuală de 0.19143 cor. pentru-ca apoi cât va mai trăi să primească o rentă anuală anticipativă de 1 cor.

Rente decursive. Dacă renta ar fi decursivă, atunci primele anuale se vor plăti în același mod și timp ca și în cazul precedent, iar rentele în-tocmai ca la cazul primei fixe de rente decursive. Însemnând prima anuală cu $P ({}_n d_x)$ și dezvoltând formula vom obține, că

$$P ({}_n d_x) = \frac{N_{x+n+1}}{N_x - N_{x+n}}$$

Să calculăm și aci exemplul dela rentele anticipative. Care va fi prima fixă?

$$P ({}_{30}d_{20}) = \frac{N_{51}}{N_{20} - N_{50}}$$

$$P ({}_{30}d_{20}) = \frac{128259 \cdot 4}{862012 - 138502}$$

$$\begin{aligned} \log P ({}_{30}d_{20}) &= \log 128259.4 - \log 723510 \\ &\quad \log 5.1090892 \\ &\quad - \log 5.8594445 \\ &\quad \hline &\quad - 0.7503553 \end{aligned}$$

$$1 - 0.7503553 = 0.2496447 = N^{\circ} \log 0.2496447 - 1 = 0.17768.$$

Așadară pentru o rentă decursivă prima anuală va fi 0.17768 cor.

III. Rente temporale sau întrerupte.

Sub rente temporale sau întrerupte se înțeleg acele rente, cari se plătesc unei persoane imediat după asigurare, dar numai în decurs de un număr anumit de ani.

Ele se deosebesc în anticipative și decursive.

Rente anticipative. O persoană de x ani voiesce să se asigure astfel, ca începând dela ziua asigurării să primească în decurs de n ani o rentă anuală anticipativă de 1 cor. Cât de mare va fi prima fixă, ce o va plăti asiguratul ?

Să însemnăm această rentă cu $A_x^{(n)}$ (x etatea asiguratului și (n) numărul anilor în decursul cărora primește renta).

Raționând în același mod ca la rentele imediate cu deosebirea, că ultima rentă se plătește la finea anului $(n-1)$ vom ajunge să constatăm, că

$$\begin{aligned} l_x A_x^{(n)} &= l_x + \frac{l_{x+1}}{q} + \frac{l_{x+2}}{q^2} + \dots + \frac{l_{x+n-1}}{q^{n-1}} \\ A_x^{(n)} &= \frac{l_x + \frac{l_{x+1}}{q} + \frac{l_{x+2}}{q^2} + \dots + \frac{l_{x+n-1}}{q^{n-1}}}{l_x} \end{aligned}$$

dividăm atât numărătorul cât și numitorul fracțiunea cu q^x

$$A_x^{(n)} = \frac{\frac{l_x}{q^x} + \frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \frac{l_{x+2}}{q^{x+2}} + \dots + \frac{l_{x+n-1}}{q^{x+n-1}}}{\frac{l_x}{q^x}}$$

Înlocuim cu D_x s. m. d. —

$$\begin{aligned} A_x^{(n)} &= \frac{D_x + D_{x+1} + D_{x+2} + \dots + D_{x+n-1}}{D_x} \\ A_x^{(n)} &= \frac{\sum D_x - \sum D_{x+n}}{D_x} = \frac{N_x - N_{x+n}}{D_x} \end{aligned}$$

Să presupunem, că persoana de asigurat este de 20 de ani și voiesce să se asigure astfel, ca să primească în decurs de 30 de ani o rentă anuală anticipativă de 1 cor. Cât de mare va fi prima fixă ?

$$A_{20}^{(30)} = \frac{N_{20} - N_{50}}{D_{20}}$$

Căutăm în tabele numerii corespunzători.

$$A_{20}^{(30)} = \frac{862012 - 138502}{43841}$$

$$\begin{aligned} \log A_{20}^{(30)} &= \log 723510 - \log 43841 \\ &\quad \log 5.8594445 \\ &\quad - \log 4.6418811 \end{aligned}$$

$$\text{N}^\circ \log 1.2175634 = 16.503$$

Așa dară o persoană de 20 de ani ar trebui să plătească o primă fixă de 16.503 cor. pentru-ca în decurs de 30 de ani să primească o rentă anuală anticipativă.

Rente decursive. La rentele aceste prima rentă să plătesce la finea anului prim, iar ultima la finea anilor n . Însemnând prima fixă cu $d_x^{(n)}$ și dezvoltând problema, vom obține următoarea formulă

$$d_x^n = \frac{N_{x+1} - N_{x+n+1}}{D_x}$$

Calculând exemplul din cazul precedent, vom avea:

$$d_{20}^{(30)} = \frac{N_{21} - N_{51}}{D_{20}}$$

$$d_{20}^{(30)} = \frac{818171 - 128259}{43841}$$

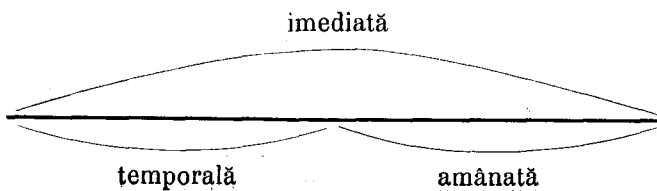
$$\begin{aligned} \log d_{20}^{(30)} &= \log 689912 - \log 43841 \\ &\quad \log 5.8387937 \\ &\quad - \log 4.6418811 \end{aligned}$$

$$\text{N}^\circ \log 1.0969126 = 15.603$$

Prima fixă pentru o rentă decursivă va fi de 15.603 cor.

* * *

Cu aceste am fi tractat cele trei feluri de rente și anume: imediată, amănată, și temporală sau intreruptă. Am ști, că renta imediată se plătește în tot decursul vieții, cea amănată numai după un număr de n ani și cea temporală în decursul unui număr de n ani. Dacă aceste trei feluri de rente le-am ilustra astfel:

atunci am vedea, că rentele imediate trebuiesc să fie egală cu sumele rentelor temporale și amânate, că primă fixă a rentei imediate e egală cu suma primei fixe dela renta temporală și cu cea dela renta amănată. Astfel între aceste trei feluri de rente se pot stabili următoarele relații :

$$A_x = A_x^{(n)} + {}_n A_x ; d_x = d_x^{(n)} + {}_n d_x$$

$$A_x^{(n)} = A_x - {}_n A_x ; d_x^{(n)} = d_x - {}_n d_x$$

$${}_n A_x = A_x - A_x^{(n)} ; {}_n d_x = d_x - d_x^{(n)}$$

Înlocuind cu formule, vom avea :

$$\frac{N_x}{D_x} = \frac{N_{x+n}}{D_x} + \frac{N_x - N_{x+n}}{D_x} ; \frac{N_{x+1}}{D_x} = \frac{N_{x+n+1}}{D_x} + \frac{N_{x+1} - N_{x+n+1}}{D_x}$$

$$\frac{N_{x+n}}{D_x} = \frac{N_x}{D_x} - \frac{N_x - N_{x+n}}{D_x} ; \frac{N_{x+n+1}}{D_x} = \frac{N_{x+1}}{D_x} - \frac{N_{x+1} - N_{x+n+1}}{D_x}$$

$$\frac{N_x - N_{x+n}}{D_x} = \frac{N_x}{D_x} - \frac{N_{x+n}}{D_x} ; \frac{N_{x+1} - N_{x+n+1}}{D_x} = \frac{N_{x+1}}{D_x} - \frac{N_{x+n+1}}{D_x}$$

Am ținut deja la început, că între aceste trei feluri de cazuri principale se mai pot face combinațiuni cari de cari mai varii și mai interesante. Toate însă sunt pure combinațiuni teoretice.

Așa de es. o persoană de x ani voiesce să se asigure astfel, ca, plă-tind o primă fixă, ori prime anuale în decurs de n ani, să primească, dacă va trăi, după ce vor trece acești n ani, o rentă anuală, dar nu până la finea vieții sale, ci numai pe un număr determinat de ani, să ădicem z ani. Aceasta ar fi o rentă amănată întreruptă sau temporală. Ar putea obveni cazul primei fixe și cazul primei anuale.

O altă combinațiune ar fi următoarea. Cine-va se asigură pentru rente anuale imediate, întrerupte sau amânate, dar cu condițiunea, ca în anul prim să primească o sumă anumită ca rentă, în anul al doilea de două-ori atâta, în al treilea, de trei-ori și așa mai departe Ori dacă nu astfel : în primul period de cinci sau ăcece ani să primească o sumă oare-care ca rentă anuală, în al doilea period de două-ori această sumă, în al treilea de trei-ori, etc.

Astfel de combinațiuni însă abia se pot inchipui în praxă. Nici chiar asigurările de rente nu se prea folosesc la noi, decât numai de tot rar. Asigurările de rente mai lățite sunt în Franța și Belgia. Pentru teorie însă cunoascerea lor este necesară, căci ușurează mult priceperea celorlalte combinațiuni de asigurări asupra vieții.

LEGISLAȚIUNE.

Pactul austro-ungar. După-cum se scie, realizarea pactului economic între Ungaria și Austria e îngreunată prin stările desolate parlamentare din Austria. Pentru a caracteriza stadiul în care se află chestiunea pactului, precum și părerile, ce domnesc în Austria asupra lui, extragem următoarele dintr'o frunză revistă economică din Viena:

În Ungaria iarăși se aud cereri pentru formule noi. Înțelesul scurt al vorbirilor lungi în această chestiune este dorința, ce ați nu se mai poate ascunde, de a se desface în privință economică de către Austria. Abia câțiva ani ne mai despart de momentul, când se vor ridica bariere vamale de-alungul graniței dintre Austria și Ungaria. Căci — cu tot pactul făcut pe hârtie între ambele guverne — la toate ocaziunile se poate vedé, că producțiunea austriacă e tractată în Ungaria ca ori-care producțiune străină, ba poate chiar cu mai multă ură. Abia s'ar puté crede, că se pot desconsidera cerințele curtoasiei internaționale în măsura cum se face aceasta din parte ungară față cu industria austriacă. S'ar puté vorbi chiar despre boicottarea produselor austriace în Ungaria. Firma austriacă produce formal acelaș efect ca postavul roșu. Ori-ce comandă făcută la firme austriace e luată în nume de rău, și reprobata chiar de autorități. Și numai aceste simptoame arată spiritul ce domnesc în Ungaria față cu Austria. Deși comuniunea de interese între ambele părți ale monarhiei e cam compromitată prin relațiunile politice interne din Austria, totuși guvernul ungar, consciu de valoarea acelei comuniuni, ar trebui să arete cu toată serioșitatea organelor subalterne, că nu se cuvine să tracteze industria austriacă în mod dușmănos și daunător. Dacă din comuniunea actuală ne-am trezi preste noapte cu două teritorii vamale separate, cea mai mare perplexitate ar fi cu toată probabilitatea pe partea ungară, deși nu se pot nega des-avantagiile, ce ar resulta din această stare de lucruri pentru industria austriacă.

*

Situațiunea tesaurului public din 1868—1897. În ședința din 23 Februarie a. c. a camerei ungare, ministrul president C. Széll a prezentat un raport al înaltei curți de compturi relativ la rezultatele finanțelor statului în perioada dela 1868—1897. Resultatele acestea sunt grupate pe perioade de câte 10 resp. 5 ani în 3 conspecte, cari conțin rezultatele venitelor și cheltuelilor proprii ale statului, rezultatele financiare ale operațiunilor de credit, alte venituri nereale ale statului și bilanțul de cassă al întregii administrațiuni. Resultatele singuraticelor resorturi au fost în 1868 și 1897 următoarele:

	1868	1897
Cheltuieli comune fl.	31.521.574	fl. 30.865,197
Ministeriul de interne „	9 753,865	„ 15.210,182
„ de finanțe „	5 230,753	„ 10 036,322
„ de comerț „	2.521,978	„ 6.389,966

Ministeriul de agricultură	fl.	538,695	fl.	711,081
„ de culte și instrucțiune	„	992,819	„	10.387,238
„ de justiție	„	2.230.968	„	14.602.326
„ pentru apărarea țerei	„	151,073	„	12.039,381

⊙

JURISDICȚIUNE.

Prescripțiunea depozitelor spre fructificare. Curia reg. a luat în zilele trecute în urma unui cas concret o prea interesantă deciziune relativă la prescripțiunea depozitelor spre fructificare. La o bancă de provincie mai mare, a depus cineva încă în 1853 un capital oarecare, fără ca până la 1898 să fi făcut vre-un pas pentru realizarea pretensiunii sale asupra acestei depuneri și a intereselor capitalisate de atunci incoace. În 1898 voind deponentul să-și ridice capitalul cu interesele, banca i-a denegat replătirea, sub cuvânt că față de depunerea respectivă a intrat prescripțiunea, și provocându-se la împregiurarea, că din 1853, va să dică mai mult decât de 32 de ani, deponentul n'a făcut nici un pas care ar fi întrerupt prescripțiunea. Ajungând cauza la proces, pitorul susținea, că conform statutelor, institutul era obligat a adăuga interesele neridicate la fiecare jumătate an, la capital, și făcând aceasta, lucra în sensul însărcinării primite la timpul său dela deponent, deci prescripțiunea s'a întrerupt. Curia reg. însă a respins această argumentațiune, decizând sub Nr. 1249/99 în favorul băncii pite, pe lângă motivarea, că depunerea în număr se prescrie în 32 de ani, computați dela ziua depunerii, sau dacă capitalul a fost să se ridice după o prealabilă anunțare, dela expirarea termenului de anunț, și că capitalisarea intereselor, făcută de bancă în sensul statutelor sale și fără intervențiunea deponentului, nu întrerupe prescripțiunea.

*

Dreptul de a domicilia cambia îl are conform praxeii forurilor noastre judecătorești exclusiv numai emitentul, însă fără a putea transmite acest drept asupra altora. Din faptul că emitentul a predat acceptantului cambia neumplută, nu urmează, că a transmis asupra acestuia și dreptul său de a domicilia cambia. (Curia reg. Nr. 1358/99 din 16 Februarie 1900).

*

Legitimarea posesorului cambial. Indosamentul în bianco dintr'o cambie neprotestată, o a treia persoană, față de care seria de giruri este întreruptă, îl poate folosi pentru legitimarea sa proprie. (Curia reg. 1815/99).

Prin ștergerea numelui giratarului girul nu se poate transforma în gir în bianco și în modul acesta posesorul cambial nu se poate legitima. (Curia reg. 797/99).

*

Condițiunile de asigurare. La asigurări asupra vieții societățile de asigurare introduc în poliță de regulă și condițiunea, ca asigurarea contractată pe un timp anumit să între în vigoare numai după-ce asiguratul

va fi plătit prima dintâi. Iudicatura noastră însă refuză consequent validarea acestei condițiuni, sub cuvânt că o asigurare poate fi încheiată și condiționat, și că prin urmare ea va intra în vigoare deodată cu împlinirea condițiunii; când însă durata asigurării este deja fixată pentru o epocă anumită, începerea aceleia nu poate fi condiționată de plata primei și prin urmare o astfel de condițiune nu se poate lua în considerare. În acest sens a decis și Curia reg. în ședința sa din 26 Ianuare a. e. sub Nr. 986/99.

*

Hotărîri ale tribunalului suprem administrativ. Plenipotențele sînt a se prevedea chiar și atunci numai cu timbru de 1 coroană, când sînt mai mulți mandanți (Trib. supr. adm. Nr. 14346/99).

Actele adresate delegațiunii creditorilor unei *masse concursuale* sînt scutite de timbru. (Trib. supr. adm. 12,078/98).

AFACERI DE DARE.

Timbrarea conturilor. Conform unei noue ordinațiuni a ministrului de finanțe, cu începere dela 1 Februarie 1900 timbrarea conturilor avînd să se facă în valută de coroane, oficiul de stampilare va executa timbrarea blanchetelor de conturi prin stampile de 2 și 10 fileri. Blanchetele stampilate pînă la 31 Ianuare 1900 pot fi întrebuințate pînă la 31 Iulie 1900. De atunci încolo însă întrebuințarea astorfel de blanchete se consideră drept contravenție contra legii de timbre. Blanchetele vechi nefolosite pînă la termenul indicat mai sus, cum și cele deteriorate în cursul întrebuințării, pot fi schimbate cu blanchete noue, în valută de coroane, la oficiul de stampilare al depoului central reg. ung. de timbre din Budapesta pînă la 31 August 1900.

*

Ștergerea timbrului de inserțiuni și călindare. După cum se vestește pe cale semioficioasă, ministrul reg. ung. de finanțe va prezenta în curînd dietei un proiect de lege pentru ștergerea obligămintului de a timbra călindarele și placatele, cum și pentru cassarea competenței de timbru la publicarea inserțiunilor. O propunere pentru ștergerea acestor timbre se făcuse încă la 1881, din partea deputatului dietal Felician Mende cu prilejul debaterilor asupra legii de timbre, dar' atunci nu s'a primit. Legea despre cassarea acestor timbre, e proiectată a intra în vigoare la 1 Iulie 1900.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Raportul oficios despre starea sîmînăturilor, făcut în ministeriul de agricultură, pe baza comunicatelor dela referenții stabili din toate părțile țerii, este de următorul cuprins: În luna lui Februarie am avut mai mult timp dulce primăvăratice, noaptea însă temperatura s'a răcit, astfel

că s'a ivit brumă și ger. Temperatura a suferit schimbări foarte varii, în primele zile ale lui Martie a și nins, și iarna și-a ocupat iarăși locul cu ger mare. În timpul primăvărativ plugarii au început cu sămănatul în multe locuri, cu deosebire pe Alföld și în dreapta Dunării, cum și în celelalte părți ale țării. Parțial s'au ocupat și cu lucrările din vii și grădini, astfel că lucrările de primăvară au înaintat binișor. Cu sosirea timpului friguros și căderea zăpezii, lucrările începute au trebuit întrerupte. Zăpada prezintă avantagii; sămănturile au căpătat acoperământ scutitor în contra gerurilor. Pe unde n'a căzut zăpadă, se aud plângeri, că sămănturile dau îndărăt. Peste tot, starea sămănturilor s'a îmbunătățit în întreagă țara, deși în unele părți se observă unele stricăciuni. Starea sămănturilor de grâu și seară este mai bună, și anume multămitoare: în regiunile Ungariei propriu, în părțile Bănățului, în ținutul din stânga și dreapta Dunării, și între Dunăre și Tisa. Sămănturile de rapiță n'au iernat prea bine, deasa schimbare de temperatură a stricat acestei plante. Trifoaiele și diferitele soiuri de lucernă au suferit în toată țara însemnate stricăciuni din partea șoarecilor și vermilor, cari de altfel s'au prăpădit în decursul iernii. În singuraticile ținuturi oamenii se plâng de lipsa de nutreț.

În *România*. Starea sămănturilor de toamnă continuă a fi din cele mai multămitoare, între acestea și rapița. În unele localități s'au întâmplat inundațiuni. Ingheturi cari să fi adus stricăciuni sămănturilor, nu au obvenit până la finea lunii Februarie, în a cărei ultimă decadă timpul a fost ploios și dulce aproape în toată țara. Agricultorii se pregătesc pentru sămănturile de primăvară; unii au și sămănat orz, etc. Conform statisticei întocmite de ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, teritoriul sămănat cu grâu de toamnă este în toată țara de 1.510,080 hectare. Cu grâu de primăvară se vor sămăna aproximativ 60,000 ha. și așa în anul 1899—1900 au să fie sămănate cu grâu în total circa 1.570,000 ha. adică un minus de 90,000 ha. față cu anul 1898—1899, dar un plus de 40,000 ha. în raport cu mijlocia celor cinci ani din urmă, care a fost de 1.530,000 ha.

Mult mai importantă este întinderea sămănturilor de rapiță din toamna trecută, care face 262,240 ha., și este pe de șeasă-ori mai mare decât întinderea mijlocie a celor cinci ani din urmă.

În *Rusia*, sămănturile de toamnă promit foarte mult, cu deosebire cele din Rusia de miază-zi.

În *Francia*, timpul nu a fost favorabil sămănturilor. Cu deosebire au suferit grânele din Nord, Nord-Est și centru.

În *Egipt* sunt temeri de recoltă slabă în anul acesta.

În *Statele-Unite* ale Americii starea sămănturilor nu se prezintă tocmai favorabil.

În *Indii* preste tot sămănturile sunt slabe; numai în unele provincii se speră recolte mai bune.

În *Argentina* s'a recoltat deja grâul în condițiuni foarte bune. Calitatea grâului din acest an este superioară celei din anul trecut; nu însă și cantitatea. Recolta cucuruzului se va face preste o lună. Din cauza căldurilor și lipsei de ploae sunt temeri, nu cumva să se compromită recolta.

*

Prelegeri economice în Seliște. D-l Dim. Comșa, președ. „Reuniunii române agricole din comitatul Sibifului“ a ținut cele 4 prelegeri populare din pomërit, anunțate și în revista noastră, anume: în 28 Ianuarie, 4, 11 și 25 Februarie. La aceste prelegeri a participat public numeros din Seliște și comunele vecine, bărbați și femei, cărturari, plugari, meseriași, etc. În prelegerea primă d-l Comșa a vorbit pe larg despre prăsirea pădureților din sêmburi, semênatul, îngrijirea, strămutarea și altoirea lor. În prelegerea a doua a întreținut publicul, vorbindu-i despre însușirile altoilor, gropile și săditul pomilor, răritul crengilor, gunoarea și rentabilitatea pomilor. În prelegerea a treia a vorbit despre însemnătatea culesului și uneltele necesare la cules; apoi când și cum să se culeagă; de asemenea despre localul de iernat și în genere despre păstrarea poamelor. În prelegerea a patra a arătat diferitele moduri de întrebuințare a poamelor; îndeosebi insistă asupra întrebuințării poamelor uscate, și recomandă cu căldură folosirea cuptorului de uscat poame al Reuniunii agricole așezat în Seliște, dovedind destul de evident avantajele acestui cuptor față de așa numitele „coșere“. Vorbesc apoi despre metodele cele mai practice de a găti mierea (lictarul) de prune, mere, pere, etc.; despre pregătirea rachiului de prune, mere și pere, în fine despre vinul de mere și strugurei. Prelegerile au devenit mult instructive prin împregiurarea, că d-l Comșa a și arătat tot ce s'a putut arăta, și adecă, diferite soiuri de altoi, unelte practice cari trebuie folosite la pomërit, diferite soiuri de lictare, etc. Totodată a imbiat prilej celor prezenți să ceară informațiuni despre chestiunile, asupra cărora n'ar fi destul de dumeriți, spunându-și și dênșii experiențele câștigate într'o privință sau alta.

Dorim ca pe urma acestor prelegeri să se arate în viitorul cel mai apropiat roade îmbelșugate.

*

„Reuniunea economică în Orăștie“. Comitetul acestei reuniuni, după prelegerea primă ținută la 28 Ian. în Orăștie, a ținut în Februarie încă doue prelegeri economice, anume una în *Balomir* și alta în *Romoșel*. În *Balomir* s'a preles despre foloasele cultivării plantelor de nutreț, îndeosebi a trifoiului și despre ținerea vitelor de soiul nobil. În *Romoșel* s'a ținut prelegere despre vierit, îndeosebi despre altoirea viței și stropitul ei în contra peronosporii. Apoi despre pomërit. Cu amêndouë ocaziunile s'a vorbit și despre însemnătatea reuniunilor economice, despre modul cum reuniunea a hotărit să dea premii în bani celor-ce se vor distinge într'o privință sau alta, s. e. în cultivarea pomilor nobili, în prăsirea vitelor de soiul, etc.; apoi că se vor împărți gratuit semințe de lucernă, trifoiu și

napi, cum și despre ajutorul ce se va da din partea reuniunii la procurarea de mașini agricole, etc.

*

Semințe gratuite. Se împart gratuit semințe și se mijlocesc cu preț efitin semințe și alte articole economice din partea „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*“, și anume: 1. sēmēnță de lucernă franceză, 2. de trifoiu roșu, 3. de napi de nutreț Mammuth, 4. Oberndorf, 5. de bostani uriași, 6. de orz de Hanna, 7. de cucuruz „Regele prețiilor“ soiul nou, care isbutesce de minune la noi și se coace deodată cu soiul indigen. Afară de aceste se mai mijlocesc cumpărarea de semințe de legumi: 8. de varză uriașă, 9. ceapă uriașă, 10. arpagic; 11. ceară de altoit, 12. material pentru legat cu privilegiul altoitului, 13. legături pentru snopi, ș. a.

Membrii reuniunii au să-și înainteze petițiunile pentru semințe până la 20 Martie st. n. a. c., asemenea și nemembrii cari ar dori să cumpere semințe și alți articoli economici prima calitate.

Prețurile sunt de kilogram ad. 1) 1 cor. 80 fileri, 2) 2 cor., 3) 1 cor. 40 fil., 4) 1 cor. 46 fil., 5) $\frac{1}{2}$ klgr. 1 cor. 60 fil., 6) 1 ferdelă (20 litre) 4 cor., 7) 1 ferdelă 2 cor. 50 fil., 8) 20 grame 26 fil., 9) 20 gr. 28 fil., 10) $\frac{1}{2}$ klgr. 50 fil., 11) cutii cu câte 1 cor., 50 fil. sau 20 fil., după mărime, 12) 1 klgr. 1 cor. 50 fil., 13) miia cu câte 15 cor. 60 fil., sau 14 cor. 50 fil. după mărime.

Afără de prețul numit, doritorii au să trimită încă la adresa „*Comitetului Reuniunii române agricole din comitatul Sibiului*“ 12 fil. pentru buletinul de expediție, 2 fil. de klgr. pentru pachetare și 4 fil. taxă de întimare postală; astfel vor primi articolele comandate cu posibilă grabă.

COMERCIU.

Escomptarea pretensiunilor de condică (conturilor comerciale). In cercurile comerciale și industriale s'a inițiat o acțiune pentru a esopera la institutele de bani escomptarea conturilor. Resonul acestei acțiuni ar rezida in faptul, că comercianții și industriașii in cele mai multe casuri ajung in perplexități financiare, — daunătoare nu numai lor personal, ci preste tot comerțului și industriei, — tocmai din împrejurarea, că prețul marfei vindute nu și-l pot încassa in momentul când ar avé lipsă de el, fiind ea vindută pe așteptare, ori pe plată in rate, iar' clienții cam de obicei nu plătesc regulat. Pentru a face bani la timp și a nu-și înstrăina nici clientela prin dese provocări, inițiatorii acțiunii cred, că expedientul cel mai potrivit ar fi escomptarea conturilor la institutele de bani. Acestea apoi, in schimb pentru dobânda intereselor după capitalul escomptat vor solicita inसेle la debitori achitarea contului, și prin aceasta i-ar deda totodată la plată punctuală. Planul acesta însă, chiar și in situație financiar-economică mai bună de cum e in țeara noastră, este foarte greu de realizat. Pentru-ca institutele de bani să escompteze

asemenea conturi, ar trebui, ca ele (conturile) să deie cel puțin garanția cambiilor, ceea-ce în stadiul în care se află la noi comerțul și industria nici pe departe nu e, și nici că poate fi. La conturi singura garanție acceptabilă o dă comerciantul ori industriașul posesor al contului, iar' când aceasta e suficientă singură pentru-ca institutul să-i escompteze contul, de ce să nu-și deschidă cont curent, pe socoteala proprie? Toemai aci residă însă greutatea. Comerțul și industria la noi stă încă departe de baza solidă; partea preponderantă începe negoțul sau meseria ori cu capital prea puțin, ori cu seriozitate și soliditate prea puțină, iar' între astfel de împrejurări, când în definitiv nici chiar garanția celui care prezintă contul spre excomp-tare nu e suficientă, cum să fie acceptabilă a clientului, care poate ori-când dificulta contul? Din aceste considerante, atinse numai în treacăt, planul cu escomptarea conturilor la bănci anevoie se va pute realiza.

*

Din raportul pe 1898 al camerei comerciale și industriale din Arad (căreia îi aparțin comitatele Arad, Bichiș, Cianad și Hunedoara). Din voluminosul raport — 35 pag. format mare — dăm următoarele:

Anul 1898 în general nu se poate număra între anii favorabili, atât privitor la agricultori, cât și la industriași și comercianți. Aceasta stare se atribuie recoltei nu prea corespunzătoare, precum și susținerii pământului economic cu Austria, dela care nu se așteaptă nici un bine.

Pe când în 1895 *producțiunea de cereale* a fost de 7.058,006 măși metrice, în 1898 s'a evaluat numai la 5.201,262 m.; deci o mare diferență în minus, care a apăsât atât asupra agricultorilor, cât și asupra industriașilor și comercianților, și cu atât mai mult, că anul 1897 a fost din cei mai nefavorabili dând abia 3.861,480 m. m. cereale.

Muncitorii agricoli n'au mai sistat lucrările și nu s'au mai resculat, cum făcuseră în anul precedent, ațîțați de socialiști.

În jumătatea I a anului *comerțul cu cereale* a stagnat aproape cu totul, pentru-că abia a fost ceva de vândut. După seceriș încă numai într'un târziu s'a animat încâtva comerțul cu cereale, pentru-că producții in-grijați nu voiau să-și scoată la piață produsele.

În legătură cu comerțul de cereale sunt de a se aminti *doue magazine de bucate* ce au fost înființate pe teritoriul acestei camere, unul de institutul de păstrare din Szarvas și altul de Soc. pe acțiuni din Bichiș-Ciaba, cari ambele au succese favorabile.

Comerțul cu ceapă din comitatul Cianadului în 1898 n'a fost favorabil. În străinătate s'a exportat cu vr'o 70 vagoane mai puțină ceapă ca în anul trecut.

Vin a fost mai mult decât în 1897, dar calitativ a rămas înapoia aceluia. Viile odinioară pustiite de filoxeră s'au reconstruit, și cu deosebire în comitatul Aradului se ocupă tot mai mult teren cu viță de vie. Prețurile îndată după cules au fost și până la 28 fl. de hl. Vinurile vechi n'au prea avut trecere.

Producțiunea de poame a fost îndestulitoare. Pomăritul în genere este continuu în dezvoltare; școalele de pomărit se bucură de îngrijire corespunzătoare, coastele pleșuge se plantează cu pomi, și în scurt timp comerțul cu poame are să iee un avânt însemnat. Aceasta e cu atât mai îmbucurător, pentru-că până acum s'a pus puțin pond pe cultura pomilor de soiu ales, și tocmai de aceea nu s'a putut obține acel folos, ce s'ar fi putut aștepta.

Privitor la *prăsirea animalelor* se observă progres încet dar gradat, și cu deosebire la cai și vite cornute în comitatul Bichișului. Porcii au fost aproape total nimiciti de ciumă. Oi se cultivă mai numai în comitatul Hunedoarei și la câte-va domenii. Îmbucurător înaintează cultura galițelor de soiu, și mai cu seamă înspre Alföld.

Comerțul cu animale a dat îndărăt față de a. 1897 când s'au vândut în total 220,736 animale, deoarece-ce în 1898 s'au vândut numai 158,907 animale, al căror preț încă a fost mai mic ca în anul precedent.

Comerțului cu produse de animale, și anume *unsoarei* îi face mare concurență unsoarea adusă din America. Prețurile *lânei* au fost favorabile; kgr. de lână s'a plătit cu 35 cr. — 1 fl. *Pelea brută* nu s'a căutat și plătit ca în alți ani. Prețul *penelor* a scăzut. Adunarea *oaselor* a fost neînsemnată. *Oușle* s'au căutat foarte bine; dar e temere de concurența oușelor din Rusia. Pe terenul *producțiunii de lapte* s'au îmbunătățit împregiurările; economia rațională a lăptăritului cuprinde tot mui mult teren. *Unt* nu se produce îndestul; lipsele se suplinesc cu unt din străinătate. De aceea Reuniunea economică din Arad a luat în programul său înființarea de tovărășii pentru prepararea untului.

Cultura vermilor de mătasă a arătat progres față de anul trecut. Poporul se ocupă tot mai mult și mai cu plăcere cu acest ram economic, pentru-că își vede răsplătite ostenețele.

Pădurile sunt tot mai bine îngrijite și cruțate. Locurile pleșuge se replantează cu încetul. *Comerțul cu lemne de foc* aproape stagnează. I-s'ar puté ajuta dacă, prin scăderea prețului de transport pe calea ferată, lemnele s'ar transporta la B.-Pesta. *Lemnele de construcție* n'au avut căutare, din cauză că economii în urma anilor răi de mai înainte n'au zidit. De notat mai e că s'au făcut trei ferestraie pe teritorul acestei camere.

Referințele industriale în general, din cauza recoltei nefavorabile a anilor premergători, au fost cât se poate de triste. Plugarilor, neputând face bani, le-a mers rău din cale afară; asemenea și industriașilor; aceștia au ajuns mai la desperare. Mulți din ei au trebuit să lucreze ca țigari, pentru-că lucrurile lor de meserie nu s'au căutat, și câte-va fabrici au fost necesitate să-și sisteze lucrările.

Lucrătorii industriali n'au mai fost lăsați sub influința socialiștilor. Asociațiunile lor au fost desființate, și în locul acestora s'au înființat cursuri de seară, în cari li s'au ținut prelegeri din partea corpului didactic dela școala de lemnărit, etc. din Arad.

Instituțiunea corporațiilor industriale nu are ceva deosebit la activul său. De toate au fost 20 astfel de corporațiuni, cărora au aparținut 6,931 măestri calificați. Venitul lor a fost de 31,454 fl. 20 cr., speșele de 29,498 fl. 73 cr. Averele lor totală a fost de 83,770 fl. 74 cr. Au îmbrăcișat meserii 1,667 învățăcei, și s'au extradat atestate la 1,114 învățăcei.

Reuniunile industriale au incetat aproape cu totul. Ideea *însoțirilor* nu prinde. Magazine industriale și însoțiri de credit au rămas din trecut numai câte două.

Casse de bani pentru ajutorarea bolnavilor au fost 5, cari nu prosperează. Sunt multe restanții pe la membri, administrațiunea este îngreunată, și nu e destul de spriginită nici din partea autorităților.

Instrucțiunea specială pentru tinerii dela meserii și comerțu s'a mișcat în granițele de până acum. Pentru învățăceii dela comerțu au fost 3 scoale, pentru cei dela meserii 34, în cari au participat 5202 învățăcei. În înțeles mai strict s'a dat instrucțiune de specialitate învățăceilor de industrie numai în 2 locuri, și celor de comerțu într'un loc.

Dând seamă despre singuraticile ramuri ale industriei se constată, că *băile de aur* din comitat. Hunedoarei, etc. numai așa vor avé viitor, dacă se vor pune în serviciul lor mașini perfecționate și capitală indestulitor. *Cărbunii de pământ* din Valea-Jiului s'ar puté transporta cu mai mult profit în România, dacă s'ar face legătura între Petroșeni și Tirgu-Jiului. Altfel cărbunii din Anglia le fac mare concurență cărbunilor noștri. O mare parte a lucrătorilor din băi sunt Austriaci, și datorința cercurilor competente e să facă totul pentru-ca din an în an să se dedee la această ocupațiune tot mai mulți oameni de ai noștri, barem în timpul iernii. Spre acest sfârșit muncitorii din băi ar trebui scutiți de dare.

Industria spirtăritului este una din industriile cele mai însemnate pe teritoriul acestei camere. Ea însă nu poate trage deget cu cea din Austria, unde materiile brute necesare la prepararea spirtului sunt mai ieftine ca la noi. În 1897—8 s'au produs 831,626 hl. de alcool. Industria aceasta la noi nu e destul de spriginită, pentru-că pe când în Austria au fost scutite de dare 178,000 hl. de spirt folosit spre scopuri industriale, în Ungaria au fost scutite numai 88,000 hl.

Sub influința recoltei slabe de grâu din 1897 prețul grâului și al făinei a crescut rapid și *industria morăritului* a dat de piedeci, între cari a fost și neputința de a vinde făina pe lângă prețurile la cari s'a ridicat cu deosebire în urma răsboiului, ce a erupt între Spania și America, când prețul făinei la bursa de cereale din Budapesta se ridicase la 16 fl., un preț acesta nemai pomenit. Fiind-că recolta din 1898 încă n'a corespuns așteptărilor, a fost greu de a procura materialul brut.

Se mai vorbește în raport și de alte industrii și anume: despre aceea a *fabricațiunii ferului*, care atât cu privire la cantitatea vândută cât și la preț a fost mai favorabilă ca în anul precedent. Industria *lăcătușeriei*, a *ferăritului* și *tinichigeriei* n'a arătat un spor deosebit, cea a *turnătoriei de clopote* numai schiopătează, asemenea și aceea a *fabricării tulumbelor de*

stins focul. Fabrica de mașini și vagoane a lui Ioan Weitzer a primit atâtea comande încât o să aibă de lucru neîntrerupt cel puțin timp de 3 ani.

Industria edilă în 1898 a dat mai puțin de lucru meseriașilor decât în anul precedent. Împregiurările rele financiare n'au permis să se zidească ca în alți ani.

Industria *măsăritului și butnăritului* a făcut slabe treburi; indeosebi ceasta din urmă. Asemenea și aceea pentru *mobile*, a *tapesieriei* și de *ornamentare*, cărora le-a făcut concurență industria vieneză. *Pielarii* au lucrat în partea cea mai mare cu pierdere. *Croitorii* încă au avut și au o poziție critică, asemenea și *păpucarii*, căci haine și încălțăminte se aduc gata din Austria și meseriașii de aici trebuie să-și caute altă ocupațiune, ca să nu piară.

Unica *fabrică de hârtie* pe teritoriul acestei camere și-a sistat afacerile în sem. II al an. 1898. Alte industrii s'au luptat și ele cu multe greutateți, și purtătorii lor se plâng aproape desperați de pozițiunea critică în care au ajuns.

În ce privește *comerciul*, trebile de asemenea n'au mers bine. Plătirile nu s'au putut face punctual; marii comercianți au fost siliți să facă repetite prolongiri detailiștilor. Creditul s'a redus, și cu el împreună s'a imputinat și circulațiunea.

Posițiunea pieții de bani n'a fost ușoară. Banca austro-ungară a ridicat în două rânduri interesele cu câte $\frac{1}{3}$ procent. În urma acestora institutelor de bani din provincie li s'a îngreunat foarte mult pozițiunea. În sem. II banii au avut o foarte mare căutare; depunerile s'au ridicat în mare parte; băncile din provincie și-au restrîns creditul, și și-au încassat o parte din capitalele împrumutate. S'a înființat un institut de păstrare, astfel că institute de acest fel la finea an. 1898 erau 52, iar însoțiri de credit în comune mai mici au fost 40, cu 3 mai multe ca în an. trecut. S'a mai înființat o societate comercială pe acțiuni, iar două și-au sistat afacerile. Cea mai mare senzație a produs falimentarea băncii civile aradane.

Rețeaua căilor ferate pe teritoriul acestei camere nu s'a mărit. Circulațiunea a fost mai mică ca în alți ani. De altfel greutateți și piedeci pe terenul comunicațiunii nu s'au ivit.

Posta, telegraful și telefonul au funcționat regulat. Cest din urmă s'a completat în mod însemnat. Drumurile de țeară, ale comitatelor și comunelor sunt destul de îngrijite. Singur navigațiunea pe Murăș lasă mult de dorit. Iar Crișurile ar trebui făcute navigabile.

*

Rapoartele camerelor comerciale. Din cauza că rapoartele anuale, pe cari conform al. c) din § 3 al art. de lege IV din 1868 camerele comerciale și industriale sunt indatorate a le face, lăsau foarte mult de dorit, atât în ce privește cuprinsul și uniformitatea, cât și în privința terminului, la care erau înaintate la ministeriu, — la începutul anului trecut ministrul de comerț dispusese prin o ordinațiune specială, ca rapoartele acestea să se extindă pe 4—5 coale și să cuprindă numai în trăsături generale raporturile economice ale districtului camerei respective. Din acestea apoi ministeriul de comerț are să compună un conspect general despre starea

economică a țerii întregi. Primul conspect general în acest obiect a apărut în anul trecut sub titlul „Starea economică a țărilor coroanei ungare în anul 1898“. Pe lângă acest pas de reformă s'a fost lansat, tot din ministeriul de comerțiu, idea, că nu cumva ar fi consult, ca aceste rapoarte sumare ale camerelor să fie din timp în timp completate prin câte un raport mai vast, care cu aparat mai mare și pe base bine stabilite să tracteze aparițiunile ivite în vieța comercială și industrială ; efectele dispozițiunilor legislative, statorite definitiv la termene de cinci ani ; starea faptică a singuraticilor ramuri industriale și comerciale, etc. Spre discutarea acestei idei secretarii camerelor comerciale și industriale au ținut la 5 Ianuarie o conferință în Budapesta sub presiul consilierului ministerial Iosif Szterényi și au hotărît : a susține sistemul rapoartelor anuale sumare, dar' a face, ca aceste rapoarte să fie mai sistematice și provădute cu o întroducere, care să cuprindă în reasumat raporturile economice ale întregii țeri. Partea referitoare la activitatea legislativei, obicinuită până acum, să se elimineze, iar starea economiei agronomice să fie tractată numai sumar, și întru-cât ar exercita înriurință asupra comerțului și industriei. Rapoartele vor avé să se subștearnă ministrului cel mult până la finea lunei Martie, pentru-ca conspectul general să poată fi compus și publicat până la finea lunei Maiu.

COMUNICAȚIUNE.

Nouă calculare de timp la căile ferate. În ancheta directorilor căilor ferate austriace și ungare, ținută la 9 Februarie 1899 în Budapesta, se luase hotărîre, cu majoritate de voturi, ca să se facă reprezentație la guvernele concernente pentru întroducerea calculărei de timp per 24 oare. La 14 Aprile 1899 se ținuse o a doua anchetă în Graz, unde cinci direcțiuni de căi ferate cerënd manținerea usului de până acum — de 12 oare —, hotărîrea luată în ancheta dela Budapesta nu mai putea fi dusă la îndeplinire. Acum chestiunea se discută între ministrul căilor ferate al Austriei și între ministrul de comerțiu al Ungariei ; se pare însă, că rezultatul și al acestor discuțiuni va fi manținerea usului de până acum, întru cât din parte austriacă — precum susțin a ști unele țiare — nu se dorește întroducerea calculărei per 24 oare. Calcularea pe 24 oare e în us la căile ferate italiene.

*

Taxa telegramelor expres. Ministrul de comerțiu Alexandru Heghedüs a dispus, că dela 1 Martie începënd taxa pentru intimarea telegramelor expres în locuri unde nu este stațiune telegrafică ori telefonică, are să fie computată în 1 coroană, fără privire la distanța dintre locul destinațiunei și ultima stațiune telegrafică ori telefonică. Suma de 1 coroană are s'o plătească înainte trimițătorul telegramei. Ulterior nu i-se mai cere nimic.

*

Flotilele comerciale ale lumii în 1899. Cu toată desvoltarea uriașă a rețelelor de căi ferate, în comerțul univereal a rămas totuș un

rol foarte însemnat și navigațiunii, ba aceasta s'a dezvoltat în timpul din urmă în mod foarte însemnat, ocupând tot mai mult teren vapoarele și scăzând mereu numărul vaselor cu vele. Preponderanța vapoarelor se explică prin iuteala și siguranța mai mare a acestora față de vasele cu vele. În această privință o tonă registru a vaporului are putere de prestațiune cât trei tone ale vaselor cu vele.

De oare-ce în corpul vapoarelor ocupă foarte mult loc mașinile, cărbunii, etc., ele au început să fie construite tot mai mari pentru a avea loc mai mult pe seama mărfurilor și a pasagerilor; astfel acum sunt 25 năi cu conținut de peste 10,000 tone registru, pe când înainte cu 10—15 ani erau rarități vasele de 8,000 tone. — Flotila comercială a lumii reprezintă 18.887,132 tone registru conținut brut; subtrăgând de aici locul nefolosibil pentru transportul de mărfuri (locul ocupat de mașini, cărbuni, etc.) cu 7.199,861 tone, rămâne capacitatea netto de 11.687,271 tone. — Tabela următoare, făcută de „Bureau Veritas“ pentru 1 Ianuarie 1899, arată în ce măsură participă diferitele națiuni din lume la comerțul maritim universal:

Vase cu vele de 50 tone și mai sus.

<i>Vase</i>	<i>Nrul</i>	<i>Tone registru</i>	<i>Vase</i>	<i>Nrul</i>	<i>Tone registru</i>
1. Engleze	8125	2.910,555	17. Portugheze	237	42,356
2. Americane	3697	1.285,859	18. Argentine	157	39,695
3. Norvegiene	2582	1.114,482	19. Iaponeze	240	30,515
4. Germane	1000	535,937	20. Peruane	63	26,752
5. Italiene	1597	463,767	21. Hawaii	28	19,500
6. Rusesci	2400	4.839,2	22. Uruguay	56	13,697
7. Franceze	1334	279,412	23. Nicaragua	20	10,528
8. Svedeze	1496	272,799	24. Mexicane	51	9,317
9. Turcesci	1347	252,909	25. Egiptene	14	5,912
10. Grecesci	1147	238,008	26. Guatemala	24	4,628
11. Spaniole	1113	162,982	27. Române	14	4,580
12. Daneze	790	140,426	28. Siameze	5	4,074
13. Olandeze	541	121,103	29. Arabe	16	3,194
14. Chilene	154	68,372	30. Montenegro	12	2,881
15. Brasiliene	343	67,988	31. Belgiane	17	2,760
16. Austriace	157	45,009	32. Venezuela	14	2,471

Haiti, Columbia, China, Bolivia, San Domingo, Persia, Liberia, Ecuador, Tunis, Costa Rica, Sarawak, etc. au împreună 108 vase. Totalul vaselor cu vele e de 28.885 cu 8.693,769 tone registru.

Considerând flotila comercială din punctul de vedere amintit mai sus, că fie-care tonă de vapor aduce folos efectiv cât trei tone pânze, rezultă, că cele 11,571 vapoare cu 18.887,132 tone, și cele 28,885 vase cu pânze de 8.693,769 tone reprezintă un folos efectiv de 65.355,165 tone, din cari singur vapoarele reprezintă 56.661,396 tone.

Socotind și năile tuturor celorlalte popoare, aflăm suma totală de 40,456 vapoare și vase cu pânză, ce reprezintă o capacitate de 27.580,901 tone, cu folos efectiv de 65.355,165 tone registru. Înainte cu zece ani abia era ajunsă jumătate din această sumă, ceea-ce arată un progres uriaș.

Vapoare de 100 tone și mai sus.

	Vapoare	Nrul	Tone registru	
			brutto	netto
1.	Engleze	5707	10.993,111	6.739,382
2.	Germane	878	1.625,521	1.017,369
3.	Franceze	547	952,682	501,792
4.	Americane	502	810,800	546,591
5.	Norvegiene	646	628,493	394,000
6.	Spaniole	361	520,847	333,709
7.	Iaponeze	334	439,509	282,908
8.	Italienne	254	420,880	265,377
9.	Olandeze	227	363,290	250,768
10.	Rusesci	399	358,415	214,089
11.	Daneze	302	340,431	216,801
12.	Svedeze	483	315,996	219,959
13.	Austriace	166	298,990	183,569
14.	Brasiliene	211	143,800	93,229
15.	Grecesci	100	139,431	86,946
16.	Belgiane	71	128,805	91,488
17.	Turcesci	74	71,483	45,803
18.	Chineze	38	56,197	25,712
19.	Portugheze	29	54,324	34,576
20.	Chilene	39	51,322	31,697
21.	Argentine	64	48,371	30,709

	Vapoare	Nrul	Tone registru	
			brutto	netto
22.	Hawaii	22	23,482	15,519
23.	Egiptene	17	21,817	33,891
24.	Române	14	19,655	12,397
25.	Uruguay	21	11,475	7,521
26.	Mexicane	15	6,643	3,957
27.	Peruane	4	5,128	3,413
28.	Sansibar	3	3,860	1,879
29.	Venezuela	6	3,232	1,818
30.	Haiti	6	2,132	884
31.	Bulgare	2	1,977	1,295
32.	Coreane	3	1,640	1,168
33.	Costa Rica	3	1,120	600
34.	Siameze	3	975	559
35.	Sarawak	2	966	595
36.	Columbiene	1	881	457
37.	Persane	1	838	579
38.	Paraguay	1	282	232
39.	Sêrbesci	1	264	112
40.	Borneo	1	263	235
41.	Nicaragua	1	175	112
42.	Necunoscute	12	17,545	11,046

S u m a . 11,571 18.887,132 11.687,271

Venitele căilor ferate române în anul 1899 au fost de 46.197,349 lei și anume: 18.537,546 lei din traficul de călători, 531,835 din bagaje, 1.459,117 din mărfurile de mare iuțeală și 25.668,851 din marfa de mică iuțeală. Față cu anul 1898 când venitele au atins cifra de 54.364,975 lei se arată o diferență în minus de 8.167,625 lei, provenită cea mare parte din traficul mărfurilor de mică iuțeală, la cari s'au încasat mai puțin cu 6.669,673 lei, și din traficul de călători, mai puțin cu 1.106,185 lei. *

INDUSTRIE.

Birou regnicolar pentru mijlocirea de lucru pe seama lucrătorilor industriali. Ministrul de comerț Alexandru Hegedüs prin o ordinațiune dată de curând a statorit organizațiunea instituțiunei regnicolare pentru mijlocirea de lucru pe seama lucrătorilor industriali. Susținătorii instituțiunei sunt statul, capitala Budapesta și camera comercială și industrială din Budapesta. Scopul instituțiunei: a mijloci lucru celor avisați la aceasta. Serviciile biroului prestate în aceasta direcție, sunt gratuite. Comitetul de direcțiune constă din 36 membri, dintre cari 6 numește ministrul de comerț, 6 capitala Budapesta (acești 12 n'au să fie nici patroni nici lucrători) 6 membri patroni numește camera comercială și industrială din Budapesta, 2 membri patroni Reuniunea industrială regnicolară, 4 membri patroni, prin alegere mijlocită, corporațiunile industriale din Budapesta, 4 membri lucrători, vor fi numiți de direcția cassei districtuale budapestane pentru ajutorarea lucrătorilor în cas de morb; 2 membri, lucrători, de direcția cassei generale din Budapesta pentru ajutorarea lucrătorilor în cas de morb, (dintre membrii îndatorați a se asigura); 3 membri, lucrători, trimit prin alegere mediată, celelalte case de ajutorarea lucrătorilor în cas de morb, organizate pe teritorul capitalei pe basa art. de lege XIV. din 1891, iar' restul de 3 membri îi numește, dintre impiegații comerciali, direcția reuniunei comerciale budapestane pentru ajutorare în cas de morb. Mandatul comitetului durează patru ani; el își alege președintele; numirea directorului e rezervată însă ministrului de comerț. Institutul are o secție pentru lucrătoare, una pentru lucrători și una pentru învățăcei.

Institutul va publica prin placate, săptămână de săptămână, conspecte despre ofertele și cererile de lucru, iar despre rezultatul activității sale va face autorităților susținătoare raport la fie-care pătrar de an, iar la finea anului raport general prin conspecte statistice. Totodată e îndatorat a se pune în contact cu instituția mijlocitoare de lucru din ministeriul de agricultură, cum și cu corporațiunile industriale de pe teritorul capitalei și din provincii, cari se ocupă cu mijlocirea de lucru.

*

Întreprinderi industriale noue în 1899. Pe teritorul Ungariei în 1899 s'au înființat 38 întreprinderi industriale noue, puse pe base de

asociație ori societăți pe acțiuni. Partea cea mai mare dintre acestea sunt însă numai transformate în întreprinderi pe acțiuni, din fabrice și uzine vechi. Judecând după numărul întreprinderilor și mărimea capitalului, anul 1899 se prezintă destul de favorabil; din 308 întreprinderi cu capital de 116.936.704 fl., câte s'au înființat în cei 7 ani din urmă, în calcul mediu s'ar veni pe an 44 întreprinderi cu 16.705.243 fl., la ce aproximativ corespunde și anul 1899. Cele mai multe s'au înființat în 1895 (67 cu capital de 28.879.000 fl.) și cele mai puține în 1897 (31 cu capital de 8.356.900 fl.). Faptul, că întreprinderi și fabrici private se transformează în întreprinderi puse pe base de asocieri ori societăți pe acțiuni, demostrează lipsă de capital suficient, pentru-ca un singur proprietar să poată conduce cu bun succes întreprinderea. Astfel, transformarea acestor întreprinderi private în întreprinderi pe acțiuni, etc. nu poate fi nici decum notă favorabilă pentru raporturile economice ale țării, notoric fiind, că asemenea întreprinderi, în o singură mână, dacă sunt conduse cu receruta pricepere și circumspecție și cu capital suficient, pot deveni cu mult mai înfloritoare și mai rentabile. Precum s'a dis însă, industriași mari și fabricanți cu capitale în abundență Ungaria are foarte puțini, iar progresele tehnicii luând avânt tot mai mare, și întreprinderile industriale trebuind să țină pas cu ele, în lipsa de capital propriu sunt silite a se ajuta prin asocieri.

Clasate după ramii industriali și după mărimea capitalului, între întreprinderile înființate în 1899 sunt: 7 turnătorii (uzine) de fer și fabrici de mașine, cu capital de 3.635.000 fl.; 5 întreprinderi montanistice, cu capital de 4.446.656 fl.; 4 mori cu vapor, cu capital de 182.464 fl.; 2 fabrici de chimicale, cu capital de 230.000 fl.; 4 stabilimente de electricitate, cu capital de 2.252.000 fl.; 1 stabiliment de lemnării, cu 100.000 fl. capital; 1 fabrică de celuloză și hârtie, cu 600.000 fl. capital; 1 fabrică de coaks, cu 200.000 fl. capital. 6 fabrici de victualii, cu 272.000 fl. capital; 1 rafinărie de spirt, cu 125.000 fl. capital; 1 fabrică de pălării, cu 300.000 fl. capital; 1 fabrică de industrie de lut, cu 100.000 fl. capital; 1 întreprindere de industrie arhitectonică, cu 5.000.000 fl. capital; 3 diferite fabrici, cu 15.000 fl. capital.

În privința capitalului plasat, primul loc îl ocupă întreprinderile montanistice, între cari cea mai de valoare e „Rota Anna Mines Limited“ (minerit de aur în Kapnikbánya) cu 250.000 funți sterlingi capital.

În privința numărului au fost mai multe, dar în privința capitalului plasat au fost mai neînsemnate decât cele montanistice întreprinderile în ramii ferărilor și mașinărilor. Între acestea primul loc îl ocupă — ca întreprindere nouă — „Fabrica de motori Diessel, societate pe acțiuni“ cu capital de 500.000 fl., iar ca întreprindere improtocolată deja și în Ungaria, firma „Unio“, societate de fabrică ces. și reg. brevetată pentru ferării și tinicherii.

Întreprinderi de cari până acum n'au existat în Ungaria, încă s'au înființat vr'o câteva în cursul anului 1899. Dintre acestea mai de însemnătate e „Societatea ungară pe acțiuni pentru industria de place de metal“, cu

sediul în Budapesta (capital de fondare 25,000 fl.) și Fabrica de coaaks, în valea Uricani-Jil, societate pe acțiuni, cu 200,000 fl. capital de fondare.

Favoruri de stat, asigurate întreprinderilor industriale pe baza art. de lege XIII din 1890, s'au dat în anul trecut pentru 78 fabrice și stabilimente industriale. Durata favorurilor date de nou se estinde: în 19 cazuri pe 5 ani, în 2 pe 6 ani, în 28 pe 10 ani și în 9 cazuri pe 15 ani.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, în 8. Martie 1900.

În periodul expirat circulațiunea de bursă a fost princiios influințată de un șir de momente favorabile, și anume, bursierilor le place a spera, că în urma ultimelor succese ale armatei engleze, în curând se va apropia și sfârșitul războiului transvaalic și astfel toate pietele se vor simți eliberate din halul, ce de atâta vreme le apasă. Noi din parte-ne credem a nu ne înșela, când susținem că bursele contează la acest fapt, și asta o deducem din împrejurarea, că în săptămâna ultimă a lunii expirate, — când se anunțase capitularea lui Cronje, — toate bursele denotau o tendință animată și o creștere avântată în măsura operațiunilor.

Iar în special pentru bursa din Viena este de notat un moment de importanță însemnată pentru viitorul apropiat, și acesta este cuprins în programul cel vast economic expus prin rostul ministrului președinte austriac, prin a cărui realizare, — conform părerei generale — se va crea o eră nouă și mănoasă pe terenul producțiunii economice, — se va repara, ceea ce s'a negles până acuma. Aceste prospecte inveseleitoare au animat încâtva bursele, dând nou impuls unor tendințe favorabile.

Dar noi nu putem și nici nu este permis să ne orientăm numai după dispozițiunile capricioase și de multe-ori seducătoare ale burselor. O icoană mai fidelă a viitorului financiar ne vor da sumele cerute de fie-care guvern, și cu deosebire pentru scopuri de înarmare. — Anglia, Germania, Franția și Rusia pe întrecute își înmulțesc flota de războiu. Germania își va coperi nevoile prin noue emisiuni de rente și probabil în Console de 3%. Ne aducem însă aminte, că în anul expirat cât a avut de luptat guvernul imperial cu plasarea celor 100 mil. Marce în astfel de Console, și încă cu un curs redus. În anul acesta însă, pentru ca să atragă mai ușor capitale, de bună seamă va face emisiuni cu un curs și mai redus, ceea-ce va influința de tot nefavorabil asupra cursului celorlalte rente germane, cari și acuma sunt slab căutate din cauza urcării crescânde a scontului, așa că scontul privat în Berlin a ajuns aproape la nivelul etalonului oficial al Reichsbank-ului.

Guvernul Franciei, care dispune de resurse financiare mai abundante, își va coperi bugetul flotei prin bonuri de tresor.

Dar în fine este egal, dacă capitalul incurge directe dela public, sau indirect; fiind-că băncile, cari preiau aceste bonuri dela stat, trebuie să-și procure singure capitalele necesare, atrăgând publicul prin urcarea dobândii la deposite. Anglia însă, în urma războiului din Transvaal, are cea mai ardoătoare lipsă de bani. De present spesează pe lună cam două milioane punți, și suma aceasta și-o procură prin cambii de tresor; dar în fine, dacă războiul va mai dura multă vreme, va trebui și ea să apeleze la piețele continentale. Intre astfel de împrejurări (adăugând încă și sumele considerabile ce le absoarbe industria, care produsese urcarea colosală a scontului), nu este de mirat, că băncile cele mari amână reducerea scontului la nivelul din anul expirat.

Numai la noi, în Austro-Ungaria, este numărul relativ mai abundent și scontul privat mai redus, și aceasta din simplul motiv, că atât băncile de emisiune, cât și industria usează în mesura minimală de ofertele de bani, de teamă, că îndată-ce căutarea numărului se mărește cât de cât, se și scumpesc banii — un obicei vechiu al pieței vieneze.

În Budapesta încă este abundența de număr, — discontul privat s'a redus tare; și în urma acesteia directorii băncilor din capitală au hotărât reducerea dobândii la deposite dela $4\frac{1}{2}\%$ la 4% .

În zilele ultime circulațiunea la Bursa din Viena a fost de tot modestă. Nici evenimentele din Transvaal și nice hausse-ul valorilor montane din Berlin n'au fost în stare a o trezi din letargie. În urma măsurii mici de afaceri a suferit și tendința, așa că săptămâna expirată s'a închieiat cu un bilanț negativ al cursului. Causa este a se căuta în situațiunea politică neclară, cât și în urma grevei lucrătorilor din minele de cărbuni, care dăinuiește de multă vreme.

Încât privesce operațiunile în singuraticile ramuri de efecte la Bursa din Viena, avem de raportat următoarele: în valori de ale băncilor s'au făcut mai mult realizări, și cu toate acestea cursurile celor mai căutate nu s'au redus decât în mod neînsemnat. Câte unele bănci precum: Anglo, Union și Comercialbank-ul ung. au notat chiar mici urcări.

Valorile de transport au rămas în genere neschimbate. În valorile industriei de fer s'au făcut mari realizări în urma luptei de concurență între fabricile austriace și ungare. Dintre fonduri mai căutate au fost prioritățile garantate, losurile și singuraticile categorii de scrisuri fonciare. Rentele au suferit mici reduceri.

Cu toate că scontul privat în Berlin s'a urcat la $5\frac{1}{4}\%$, totuși aceasta urcare n'a avut nici o înriurire asupra tirgului nostru monetar. Scontul pentru cambii de prima ordine a rămas constant între $3\frac{7}{8}$ și $3\frac{15}{16}$ procente; numai în lombard s'a urcat reportul cu $\frac{1}{4}\%$. O impresiune înbucurătoare a produs împrejurarea, că deși scontul privat în Berlin se urcă în contin tirgul nostru de devise și moneta s'a înbunătățit. ⊙

Băncile noastre.

Adunări generale au mai convocat:

„*Albina*“ din Sibiu pe 31 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net fl. 126.922·64. Bilanțul se publică între insertiunile acestui număr.

„*Ardeleana*“ din Orăștie pe 29 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit curat Cor. 64.808·42.

„*Aurora*“ din Năsăud, pe 18 Martie a. c. n. la 10 oare a. m.

„*Beregsana*“ din Beregsau pe 11 Martie a. c. n. la 11 oare a. m. Profit net fl. 434·88.

„*Berzovia*“ din Jidovin, pe 4 Martie a. c. n. Profit net Cor. 5927·26.

„*Bistrițiana*“ din Bistrița, pe 23 Martie a. c. n. la 9 oare a. m. Profit net fl. 7425·21.

„*Bocșana*“ din Bocșa-montană pe 25 Februarie a. c. n. Profit net fl. 6354·54.

„*Chiseteiana*“ din Chisău, pe 11 Martie a. c. n. Profit net fl. 640·78.

„*Chișodana*“ din Chișoda, pe 4 Martie a. c. n. Profit curat Cor. 4047·02.

„*Ciuchiciana*“, asociațiunea de ajutorare din Ciuchiciu, pe 10 Martie a. c. n. Profit curat Cor. 2323·18.

„*Comoara*“, asociațiune de consum în Sasca montană, pe 5 Martie a. c. n. Profit net Cor. 993·52.

„*Comoara*“ din Comariște, pe 22 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net Cor. 1684·24.

„*Concordia*“, societate comercială în Sinteia (Szintye), pe 25 Februarie a. c. n. Profit curat fl. 52·15.

„*Corvineana*“ din Hunedoara pe 11 Februarie a. c. n. Profit net Cor. 14.132·16. Bilanțul se publică între insertiunile acestui număr.

„*Crișana*“ din Brad, pe 25 Martie a. c. la 2 oare d. a. Profit curat fl. 11.753·96, din care fl. 1924·96 transpus din 1898.

„*Economia*“ din Lugos, pe 18 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net Cor. 4304·51.

„*Economul*“ din Cluj, pe 27 Februarie a. c. n. Profit curat fl. 16.324·96.

„*Făgețana*“ din Faget, pe 15 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net Cor. 37.058·33.

„*Fortuna*“ din Rodna veche. Profit curat Cor. 7906·40.

„*Furnica*“ din Făgăraș, pe 25 April a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net fl. 8.832·24.

Ghiroc, Asociațiunea de economii și ajutor din, pe 14 Februarie a. c. n. Profit net Cor. 189·63.

„*Hondoleana*“ din Hondol, pe 22 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit net Cor. 2991·24.

„*Hunedoara*“ din Deva, pe 11 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit net fl. 3965·11.

Ilva-mare, Reuniunea de împrumut și păstrare în, Profit curat Cor. 2096·21.

„*Iulia*“ din Alba-Iulia, pe 29 Martie a. c. n. event. pe 14 April a. c. n. la 8 oare a. m. Profit net fl. 14.421·44.

„*Lipovana*“ din Lipova, pe 8 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net fl. 9707·92.

„*Luceafărul*“ din Vêrșeț, pe 5 Martie a. c. n. Profit curat Cor. 16.965·21, din care transpus din 1898 Cor. 8165·21.

„*Lugoșana*“ din Lugoș, pe 24 Martie a. c. n. la 10¹/₃ oare a. m. Profit net fl. 16.130·62, din care fl. 555·86 transpus din 1898.

Mercurea, Cassa de păstrare din, pe 18 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit curat Cor. 7181·94.

„*Murășana*“ din Reghinul săsesc, pe 14 Martie a. c. n. la 9 oare a. m. Profit net Cor. 17.812·86.

„*Nădlăcana*“ din Nădlac, pe 18 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit net Cor. 9579·92.

„*Nera*“ din Bozoviciu, pe 25 Martie a. c. n. la 5 oare d. a. Profit net Cor. 10.130·28. Bilanțul se publică între insertiunile acestui număr.

„*Olteana*“ din Viștea inf., pe 22 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit net fl. 4303·60, din care fl. 62·42 transpus din 1898.

„*Oraviciana*“ din Oravița, pe 1 Martie a. c. n. Profit net Cor. 34.686·64.

„*Patria*“ din Blaj, pe 20 Februarie a. c. n. Profit net fl. 24.332·62.

Pecica română, Asociațiunea de economii și ajutor din, pe 8 Martie a. c. n. Profit curat Cor. 4414·66.

„*Plugariul*“ din Săcădate, pe 3 Martie a. c. n. Profit net fl. 788·90, din care fl. 60 transpus din 1898.

„*Riureana*“ din Capolnoc-Mănăștur, pe 2 Martie a. c. n. Profit curat fl. 1646·56.

„*Sătmăreana*“ din Seini, pe 19 Martie a. c. n. la 11 oare a. m. Profit net fl. 1981·29.

„*Schinteia*“ din Tăure (Tohát) pe 11 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit net fl. 877·85.

„*Sălăgiana*“ din Jibou, pe 12 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit curat fl. 7528·64.

„*Silvania*“ din Șimleu, pe 29 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net fl. 27 083 31.

„*Someșana*“ din Dej, pe 17 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit net Cor. 30.501 20.

„*Victoria*“ din Arad, pe 1 Martie a. c. n. Profit net fl. 48.780·86.

„*Vlădeasa*“ din B.-Huedin, pe 8 Martie a. c. n. Profit curat fl. 5136·37.

„*Zărândeana*“ din Băiță, pe 18 Februarie a. c. n. Profit curat Cor. 2996·59, din care Cor. 137·20 transpus din 1898.

„*Zlăgneana*“ din Zlagna, pe 17 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit curat Cor. 3193. Bilanțul se publică între inserțiunile acestui număr.

*

„*Patria*“, casă de economii, societate pe acțiuni în *Blej* și-a ținut a XIV-a adunare generală ordinară la 20 Februarie a. c. n. sub presiul d-lui *Ioan M. Moldovanu*, fiind notar dl *Dr. Augustin Chetan*, iar verificători ai procesului verbal dnii: *Dr. Isidor Marcu* și *Schiessl Károly*. Prezenți au fost 27 acționari, reprezentând 506 acțiuni cu 318 voturi. Față de bilanțul anului 1898, care a încheiat cu un profit net de fl. 22,438·15, bilanțul anului expirat arată un profit net de fl. 24,332·62, deci *mai mare* cu fl. 1894·47. La singuraticii rami de operațiune se arată la „*Escompt*“ o *scădere* de preste fl. 60,600— la „*Imprumuturi* hipotecare“ o *reducere* de aproape fl. 2600— *creștere* se observă la „*Imprum.* pe obligațiuni“ de circa fl. 700— și la „*Lombard*“ de aproape fl. 19,500— „*Casa societății*“ considerată în bilanțul anului 1898 cu fl. 30,000 —, figurează în bilanțul anului ultim cu fl. 26,000—. La „*fondul de rezervă*“ se arată o considerabilă *creștere* de fl. 16,669—, la „*fondul de pensiune*“ un *spor* de circa fl. 600—. „*Reescomptul*“ s'a *reduș* dela fl. 161,514·53 dela linia anului 1898 la fl. 116,305·16, deci cu preste fl. 45,200— de asemenea se observă o *decreștere* și la depozitele spre fructificare de preste fl. 16,750—. „*Interesele trans. anticipate*“ încă se presintă cu o cifră *mai mică* decât în 1898, și anume cu fl. 11,169·86, față de fl. 14,010 35, deși totalul intereselor încassate în anul expirat este cu circa fl. 5,700— *mai mare* decât în 1898 și anume de fl. 89,732 94, față de fl. 84,018 72. Remarcăm faptul, că institutul acesta dealtcum atât de bine fondat și cu pricepere condus, nu a plasat din considerabila sumă de fl. 591,539 — a „*depozitelor spre fructificare*“ nimic în „*Efecte*“. Profitul net s'a distribuit cum urmează: dividendă și supradividendă fl. 13,200—, fondului de rezervă fl. 6,612·78, cu care se va urca la aproape fl. 110,000— adecă la mărimea capitalului social, pentru scopuri filantropice-culturale fl. 753·31, tantieme: direcțiunii și comitetului de supraveghiare fl. 2,636·57; directorului executiv, fl. 564·98, funcționarilor fl. 564·98.

Suma destinată pentru scopuri filantropice-culturale s'a pus la dispozițiunea Mitropolitului Dr. V. Mihalyi ca basă a unui fond de fl. 2,000— creat din incidentul iubileului de 25 de ani de arhieru. Dividenda s'a fixat cu 12% = Cor. 24 de cupon și se plătesce cu începere din 7 crt. În direcțiune au fost realeși d-nii: *Simion Pop Mateiu*, *George Muntean* și *Silvestru Nestor*.

*
⊙

*

„Economul“, institut de credit și de economii în Cluj și-a ținut adunarea generală ordinară la 27 Februarie a. c. n. sub presiul d-lui Dr. *Aurel Isac*, asistat de domnii Dr. *George Popa* și *Nicolae Căciulă* ca notari, și de d-nii *Nicolae Giurgiu*, *Vasile Drăgan* și *Ioachim Totoian* ca verificători ai procesului verbal. Au participat 37 acționari reprezentând 915 acțiuni cu 583 voturi. Bilanțul pe al XIV-a an de gestiune se încheie la 31 Decembre 1899 cu un *profit net* de fl. 16,324·96 față de fl. 15,101·83 din 1898, prin urmare la venit se arată un *spor* de fl. 1,223·13 Comparând singuraticile poziții ale bilanțului pro 1899 cu cele ale bilanțului pro 1898, observăm la „Cassa“ o *scădere* de fl. 4,655—, la „Împrumuturi hip. și pe obligaț. cu caventași“ o *scădere* de fl. 21,380·50, la „Diverse conturi debitoare“ o *scădere* de fl. 2,148·18; din contră *spor* la „Escompt“ de fl. 8,710·60 și la „Efecte“ de fl. 350—. Mobiliarul se presintă după amortisare de 10% în valoare de fl. 1,237·95. „Fondurile de rezervă“ *au crescut* aproape cu fl. 5,100—; „fondul de pensiune“ aproape cu fl. 1,500—; „fondul scopurilor filantropice“ arată o neîusemnată *scădere* de circa fl. 18; „fondul Bohățel“ s'a *sporit* cu fl. 100—; „depositele spre fructificare“ *au crescut* cu aproape fl. 19,000— și ating respectabila sumă de fl. 443,080·74, „Reescomptul“ s'a redus dela fl. 116,669— la fl. 93,242—. O *reducere* bătătoare la ochi în contul bonității bilanțului pro 1899 observăm la „Interese transitoare anticipate și diverse conturi creditoare“, cari la 1898 se prezentau față de circa fl. 60,700— interese încassate cu peste fl. 6700—, iar în bilanțul ultim, față de fl. 58,478— interese încassate în cursul anului, *numai* cu fl. 2,380—. Din profitul net de fl. 16,324·96 s'a distribuit: pentru dividendă și supradividendă fl. 9,000—, fixându-se dividendă cu fl. 9—, plătitibilă cu începere din 27 Faur a. c.; fondului de rezervă fl. 1698·74, prin ce va atinge suma de preste fl. 48,600—, pentru scopuri filantropice culturale fl. 566·24; tantieme fl. 1,925·24; restul conform propunerii direcțiunii pentru fondul special de rezervă, fondul de pensiune, etc.

În direcțiune au fost aleși: dl *Simion Pop*, curator la institutul de corecțiune din Cluj, iar în comitetul de supraveghiare: d-nii *Paul Budiu*, prof. gimn. în Brașov, *Vasile Drăgan*, notar în Nădășel și *Gavrilă Pop*, paroch în Feleac.

*
⊙

CRONICĂ.

Monetele de argint și nickel în valută de coroane. Din conșpectul curții de compturi despre monetele de argint, nickel și bronz în valută de coroane, bătute până la finea anului 1899, estragem următoarele: Din cele 60 milioane monete de 1 cor. (cuantitatea legală) bătute deja de mai nainte, s'au pus în circulație până la finea anului 59.936,000, rămânând în deposit 64.000 coroane. Din monetele de 20 și de 10 fileri bătute în sumă de 18 milioane coroane, s'au pus în circulație până la termenul indicat o cantitate în sumă de 17.990,800 coroane rămânând în deposit 9200 coroane în monete de 10 fileri. Monete de bronz, de 2 și 1 filer, s'au bătut în valoare de 5.407.505 cor. și 78 fileri. Din acestea au fost date în circulație monete în sumă de 3.174,745 cor. 59 fileri, rămânând în deposit restul în valoare de 2.232,760 cor. și 19 fileri.

*

Răscumpărarea crucerilor. Sub Nr. 40918 ministrul reg. ung. de finanțe dase în 23 Maiu 1897 o ordinațiune, în sensul căreia cassele de stat numai până la 31 Decembre 1899 erau îndatorate să răscumpere piesele de 1 cr. și de $\frac{1}{2}$ crucer în valută austriacă. Prin o nouă ordinațiune publicată în săptămânile trecute, același ministru a prolongit termenul răscumpărării până la 30 Iunie 1900. Dela acest termen până la 30 Iunie 1901 aceste piese se vor răscumpăra numai cu prețul jumătate: crucerul cu 1 filer, ear jumătatea de crucer cu $\frac{1}{2}$ filer. Aceasta însă numai în cazul când numitele piese sunt prezentate la cassele statului espres cu scopul de a fi schimbate cu bani în valută de coroane. În cazul când, dela 1 Iulie 1900 începând, astfel de piese se dau ca plătire — d. es. printre alte piese în valută de coroane — oficiul de cassă, conform dispozițiunei §-lui 54 al instrucțiunei Nr. 89435/899 dată cu privire la esecutarea art. de lege XXXVI din 1899, este îndatorat a le găuri și numai găurite a le restitui posesorilor lor.

*

Nouele sucursale în Ungaria ale bancei austro-ungare. Consiliul superior al băncii austro-ungare a hotărît să înființeze nouele sucursale în orașele: Kecskenét, Solnoc, Szombathely, Nyitra, Murș-Oșorheiu, Kaposvár și Varazdin (Varasd, în Croația). Înființarea acestor noue sucursale se va face succesiv.

*

Banca Franciei. Banca Franciei a implinit la 13 Februarie a. c. o sută de ani ai existenței sale. Ea a fost întemeiată la 13 Februarie 1800, iar la 14 Aprile 1804 primi dreptul exclusiv de a emite singură bilete de bancă. Deocamdată însă privilegiul suna numai pe 15 ani, așa dară până la 1818, totuș la 1806 privilegiul fû prolongit pe 25 ani, iar

la 1840 fû prolongit până la 1867, după-ce banca Franciei în timpul existenței sale înghiți-se deja un număr mare de bănci provinciale. La 1867 primî o nouă prolongire a privilegiului pe 30 ani, iar la 13 Novembre 1897 o altă prolongire până la 1920. În primul an al existenței sale banca Franciei a realizat numai un revirement de 110 milioane franci, iar la 1899 deja de 18 miliarde franci. La 1800 avea tesaur de 8 milioane franci, la 1830 era de 149 și 1848 deja de 176 milioane franci. Când cu declararea răsboiului la 1870 tesaurul băncii era de 1245 milioane franci, prin ce a fost pusă în pozițiunea de a emite mai multe note și a împrumuta statului în timpul răsboiului și după aceea suma de 1 miliard și 425 milioane franci. De atunci a crescut mereu tesaurul băncii Franciei așa, că în August anul trecut el trecea peste 3 miliarde franci, din cari aproape 2 miliarde franci în aur. De present banca Franciei are în circulațiune 37 milioane bilete de bancă în valoare de 4043 milioane franci, și acesta e maximul circulației de note până acum.

Banca Franciei însă nu e singurul institut mai mare, în care se adună banii țerii. Afară de ea mai există în Paris „Comptoir nationale d'Escompte“, „Crédit Foncière“, „Crédit Lyonnais“, „Société Générale“, etc., cari toate sunt bănci mari și se extind preste întreaga Francia. Afară de acestea mai sunt multe case de bancă, cari încă dispun de miliarde. Mai bine de jumătate din toți banii Franciei se află în Paris. Centralisarea banilor e mai mare aci decât ori unde. Dovadă e împrerurarea, că pe când bursa din Paris învêrte până la 118 miliarde, toate bursele provinciale la oaltă abia învêrtesc 5 miliarde. De aceea nu fără motiv trece Parisul drept unul din cele mai bogate orașe ale lumii.

*

„*Nationalbank*“ din Brașov. Am amintit la timpul sêu în coloanele acestei Reviste, că Sașii verđi din Brașov au întemeiat pe lângă cele 5 institute de bani existente deja în piața Brașovului, o a 6-a bancă, proprie a lor, sub firma „*Nationalbank*“, conducerea căreia adunarea generală constituantă a concređut-o deodată la doi directori executivi, cu retribuțiuni egale. Acum avem înainte-ne raportul direcțiunii acestei bănci cătră adunarea generală ordinară ținută la 12 Febr. a. c. n., precum și bilanțul încheiat pe periodul dela 6 Iunie până la 31 Decembre 1899, cari ambele caută a presentă publicului situațiunea tinêrului institut în lumină cât se poate de favorabilă. Din raportul publicat, ținut în general într'un ton foarte satisfăcut, reese, că unul dintre directorii executivi s'a retras dela conducerea noiei societăți încă înainte de ce aceasta și-ar fi început activitatea. Direcțiunea constată mai departe, că increderea, cu care a fost întimpinată noua bancă încă dela înființarea sa, este în continuă creștere, că capitalele disponibile s'au plasat numai în valori mobile, că la acordarea de împrumuturi s'a proces cu cea mai mare circumspecțiune, și promite că pe viitor va da atențiune potențată relațiunilor cu străinătatea și în special cu România, etc.

Bilanțul pe timpul dela 6 Iunie—31 Decembre 1899 încheie, la un capital social de fl. 100.000— cu un *profit curat* de fl. 6071·30, ceea-ce corespunde unei rentabilități a capitalului social de 10% și mai bine la an.

Acest rezultat deosebit favorabil, și pentru acționari îmbucurător, ne-ar fi aproape enigmatic, dacă analizând bilanțul nu am afla în el unele lacune. Astfel remarcăm înainte de toate în *Passive* lipsa totală a *intereselor transitoare anticipate*, deși nu se poate presupune, că institutul să nu fi încasat și interese anticipative transitoare preste epoca de încheiere și cari prin urmare, ca aparținătoare venitului anului următor ar forma *passive*. Interesele acestea ar face, considerând, că în total s'au încasat în interese preste fl. 12.000— minimum fl. 3000—, prin ce profitul net s'ar reduce la jumătatea celui arătat. De asemenea nu se arată între *Passive* suma reescomptului, care probabil se va fi substras din escompt; procedura aceasta deși nu alterează întru nimic rezultatul final al bilanțului, totuși nu este corectă, căci constituie o mascare a creditului folosit de bancă. În *Active* aflăm sub titlul *Bon la contul transitoric* considerabila sumă de fl. 42,152·56, sub care nu scim ce este a se înțelege, căci după o activitate de abia 7 luni interese restante atât de mari nu credem să fie. Dacă s'au specificat în bilanț sume neasemănat mai mici, cum sunt: Capital social restant cu fl. 70—, Cupoane cu fl. 824·47 și Losuri de classă cu fl. 702—, cu drept cuvânt se pute aștepta, ca și aceasta însemnată poziție a activelor să se numească mai de aproape.

Insemnata sumă a depozitelor spre fructificare, cari arată cifra de fl. 274,752·56, este a se atribui împregiurării, că pe când institutele mai vechi și mai bine fondate din pieța Brașovului au menținut la depozite etalonul vechiu de 4% și 4½%, pe atunci „Nationalbank“ a oferit depozenților sei 5%, ceea-ce are pentru unii capitaliști mare putere atractivă.

*

⊙

Gunoii din Londra. Autoritatea orașului Londra în fiecare an vinde în calea licitațiunii obiectele de preț, ce se găsesc în gunoii și prin canale. În chipul acesta câștigă sume frumoșele. Astfel în anul 1899 a încasat: pentru hârtie și carton 15,000 coroane, pentru sdranțe 4,000 cor., pentru sticlă 3,000 cor., pentru ceară 1,500 cor., pentru fier vechiu 1,800 cor., pentru bucăți de sticlă 2,400 cor., pentru perii 120 cor., pentru oase 840 cor., pentru cuțite, ghete, cutii 840 cor., pentru unelte, gumi 120 cor., pentru cenușe 28,000 cor. La olaltă sumulița de 57,620 coroane.

LITERATURĂ.

Literatura economică maghiară.

Pre când la noi cel mai puțin cultivat ram al literaturii a fost până în anii din urmă ramul economic, și pe când nici chiar acum nu se prea poate vorbi de literatură în adevăratul sens în acest ram, fiind noi abia trecuți preste greutățile începutului, — s'ar crede, că la Maghiari, cari toate

le au la dispoziție: mijloace financiare, teren mai vast și scriitori economiști, în raport cu mult mai favorabil de cum le avem noi acestea, — literatura economică stă pe egală treaptă cu a celorlalte națiuni. Lucrul este însă invers. Nu stau nici ei mai bine decât noi în această privință, judecând raporturile mai favorabile pentru dezvoltarea literaturii lor economice, față cu raporturile în cari noi ne aflăm. Într'un raport statistic publicat în „Magyar Nemzetgazda“, autorul spune că „sporul în literatura economică în cursul anului trecut abia merită amintire“. „Suntem departe rămași înapoi față cu străinătatea — dice la alt loc — și „nici exigențele proprii firești nu ni-le poate mulțami literatura noastră economică“.

Pentru a da un oare-care avânt literaturii economice, Academia de științe a publicat premii, dar rezultatul concursului a fost aproape nul, — dice-se, pentru-că suma premiilor e prea neînsemnată. „Reuniunea economică maghiară“ a început publicarea unei Enciclopedii economice, dar mai departe de cât până la tomul prim n'a ajuns. Camerele comerciale și industriale încă au făcut un pas intru sprigimirea acestei literaturi, publicând premiu pentru chestiuni industriale.

Pe lângă toate acestea, opere economice de sine stătătoare, tractate științifice, în anul trecut n'au apărut. Totul se reduce la câte-va manuale didactice, parte noue parte reeditate numai, și la lucrări incidentale. Astfel sunt: Manual de economie socială („Társadalmi gazdaságtan“) de Földes, apărut în ed. II. după aproape șase ani dela prima ediție; Manual de economia publică („Közgazdaságtan“) de Eugen Gaál, 2 tomuri; „Közgazdaságtan“ de Iuliu Kovács (apărut până acum numai tomul I.) și Manualul de economie pentru școalele comerciale superioare („Közgazdaságtan“) de Ioan Jónás.

Cu părți teoretice din știința economiei se ocupă Emil Czeizler în o monografie despre factorii producției, și Gorove în studiile sale (essay) economice. Restul, cam vr'o 18—20 broșuri și articole publicate prin revistele economice, tratează chestiuni ajunse la ordinea zilei incidental. Între acestea mai de seamă sunt câte-va scrieri în chestia reformei institutelor de bani, reprivirile istorice ale lui Eugen Földiák asupra adunărilor industriale (scrise din prilejul congresului industrial ținut în Cluj); monografia comerțului și industriei orașului Cluj, de Ürmössy; istoria casei de păstrare din Orăștie, de Dósa; anuarul politic și economic, de Samuil Székely; anuarul asigurărilor, de Eugen Török; broșura lui Armin Sasvári despre serviciul informativ comercial (kereskedelmi hirszolgalat); a lui Markóczy despre importanța elevatorilor de bucate și a lui Paul Sándor despre arvunirea bucatelor (scrisă din prilejul proceselor pentru usura de bucate).

Aceasta e tot, ce din literatura economică maghiară am pute înregistra ca fructe ale anului trecut.

Literatura statisticii economice e în deplină părăgenire. Numai tomul pe 1897 al anualelor statistice și statistica pe 1896 a căilor ferate au apărut în 1899. Mai adaugând la acestea o broșurică de date la reforma

contribuției directe, — am eshauriat pe deplin repertoriul literaturii statistice-economice din anul trecut.

„E tristă icoana, pe care trebui s'o zugrăvim prin aceste fugitive tră-sături de penel“ — încheie articolul menționat. „Finea secolului ne lasă în mare sărăcie literară, dar, ceea-ce e încă și mai regretabil, nici spe-rantele pentru viitor nu ne pot fi îmbucurătoare, căci instrucția noastră universitară — judecând din aparințele acestea — e complet nefructiferă“.

Trageri la sorți.

Losuri Stanislaw. La 15 Februarie 1900 s'au tras următoarele câștiguri principale:

Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.
1375	100	12473	300	13495	100	19489	18000	24544	100
6563	300	12565	100	16327	1200	24347	100	24870	100

Losuri Bodencredit aust. de 3% I. em. din anul 1880: Sortarea a 97. din 15 Februarie 1900.

A. Tragerea de premii pentru losuri și biletele de premii:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
369	34	90000	2267	59	2000
1622	22	4000	3810	93	2000

Rambursarea se face la 1 Iunie 1900.

B. Tragerea de amortisare.

S'au sortat următoarele 16 serii: 390 631 875 1042 1218 1228 1233 1310 1489 1552 1696 1719 1839 2075 3703 3963.

Cele 1600 losuri cuprinse în aceste serii se vor rambursa la 1 Iunie 1900 cu câte Cor. 200 fără ori-ce impozit, primind proprietarul și un bilet de premiu, cu care participă la proximele trageri de premii. — Cea mai apropiată tragere va fi la 15 Maiu 1900.

Losuri Sachsen-Meiningen de fl. 7 din anul 1870. La 1 Februarie 1900 s'au tras următoarele 104 serii: 206 219 257 366 544 666 683 1050 1122 1293 1490 1721 1939 2002 2079 2081 2124 2321 2381 2391 2462 2527 2650 2739 2816 2875 2952 3101 3174 3202 3266 3282 3337 3432 3534 3770 3783 3993 3998 4115 4197 4218 4272 4350 4542 4564 4568 4648 4745 4805 4900 4978 5115 5122 5225 5320 5342 5346 5350 5436 5480 5666 5708 5773 5828 5851 5854 5906 5958 5967 6277 6314 6422 6888 7124 7127 7180 7306 7470 7536 7548 7671 7813 8137 8148 8243 8344 8559 8569 8584 8601 8746 8967 9077 9145 9171 9377 9541 9629 9649 9701 9876 9885 9912; dintre cari cu câștiguri mai mari s'au tras următoarele:

Seria	Nr.	fl. v. s.	Seria	Nr.	fl. v. s.	Seria	Nr.	fl. v. s.	Seria	Nr.	fl. v. s.
206	29	20	4197	32	20	5828	37	50	7671	24	50
219	25	20	4218	24	20	5854	6	50	7813	4	20
544	35	20	4542	4	50		18	20	8148	20	20
1122	3	20		14	50		26	400	8344	6	20
1293	38	20	4564	36	400	5906	41	20	8559	48	20
1939	2	20		46	20	5967	39	20	9077	1	50
2081	37	50	4568	30	20	6888	48	20	9145	39	50
2321	12	20		43	20	7124	31	20	9377	32	50
2381	26	50	4900	36	2000	7180	18	20	9541	31	20
2527	38	20		50	20	7470	5	5000	9649	5	50
2739	38	20	4978	44	400		48	400	9876	37	20
3101	5	50	5350	11	50	7536	17	50	9912	6	20
3282	27	20	4773	28	20.	Toate celelalte numere cuprinse în seriile de sus dobândesc câte fl. 9 s. w. — Rambursarea se face la 1 Maiu 1900.					

Losuri urbane de Viena din anul 1874. În 1 Martie 1900 au eșit la sorți următoarele 21 Serii: 14 403 496 602 700 840 1084 1230 1272 1448 1481 1780 2039 2009 2245 2565 2713 2918, dintre cari cu câștiguri mai mari s'au tras următoarele losuri:

Seria Nr.	Cor.	Seria Nr.	Cor.	Seria Nr.	Cor.	Seria Nr.	Cor.	
403	68	500	700	97	2000	1481	77	2000
615	94	500	840	12	2000	1780	19	500
643	39	40000	57	2000	2039	34	500	2713
	87	2000	1272	52	400000	2109	85	500
700	85	500	1481	32	500	2245	68	500
								2565
								60
								500
								2713
								61
								500
								2918
								39
								500
								61
								10000

Celelalte losuri cuprinse în seriile de sus se vor rambursa tot la 1 Iunie 1900 cu câte 300 Coroane.

Losuri ungare Basilica din anul 1886. La tragerea de premii din 1 Martie 1900 s'au tras următoarele losuri:

Seria Nr.	Cor.	Seria Nr.	Cor.	Seria Nr.	Cor.	Seria Nr.	Cor.	
10	85	100	2204	64	50	4560	57	50
26	33	100	2538	71	100	4574	81	50
137	76	100	2691	28	50	4586	89	50
214	36	100	2837	29	100	4601	83	50
286	84	50	3004	26	50	4761	77	50
334	25	200	3147	83	50	4861	58	50
463	50	100	3149	51	100	4897	28	50
475	13	1000	3218	43	50	4984	93	50
599	72	100	3359	35	100	5072	44	50
719	70	50	3399	26	200	5086	61	200
795	55	50	3479	8	100	5150	23	200
820	5	1000	3587	59	50	5155	28	50
891	42	50	3665	33	50	5173	35	100
923	7	50	3764	85	50	5186	71	50
1087	78	200	3835	18	100	5200	77	50
1467	32	200	3940	19	50	5205	74	50
1623	18	100	3946	35	50	5591	2	50
1759	53	50	4029	81	200	5730	1	50
1809	3	100	4049	16	50	5839	52	50
1915	32	50	4077	79	50	5947	93	2000
1941	52	100	4174	85	50	5969	40	200
2027	57	100	4553	10	50	6007	57	100
2045	70	200						

Rambursarea se face la 1 Maiu 1900. — Cuponul de premiu detașat se restituie proprietarului, cu care participă la tragerile de amortizare.

Spre amortizare s'au tras următoarele 6 serii: 2794 3364 3381 5503 6575 7028. Cele 600 Losuri cuprinse în seriile acestea se vor rescumpera la 1 Maiu 1900 cu câte 12 coroane. — Cuponul de premii detașat îndreptățește pe proprietar de a participa la tragerile de premii. Proxima tragere se va face la 1 Septembrie 1900.

Losuri crucea roșie ungurească. La 1 Martie 1900 s'au tras în *amortizare* următoarele 20 Serii: 1735 2278 2784 3049 3257 3676 3826 4382 4537 4879 5330 5591 5640 5798 6329 7011 7404 7572 7753 7994.

Losurile cuprinse în aceste 20 serii (2000 piese) se vor rambursa cu începere din 1 Aprilie 1900 cu câte 14 coroane. — Cuponul de premiu detașat se restituie proprietarului cu îndreptățirea de a participa la proximele trageri de premii. Mai apropiata tragere va fi la 1 Septembrie 1900.

La tragerea de premii s'au făcut următoarele câștiguri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
78	83	100	2322	36	40000	4368	90	100	5749	57	50
139	57	50	2323	61	50	4443	15	50	5*66	4	50
194	77	50	2326	35	200	4448	62	200	5869	21	50
297	5	100	2436	89	200	4469	57	50	5874	12	100
358	63	1000	2557	10	100	4472	95	100	5886	33	100
393	26	50	2567	92	100	4544	58	50	5945	49	50
709	65	100	2572	49	50	4679	34	50	6012	24	50
789	44	100	2662	97	50	4899	34	50	6243	8	2000
821	11	50	3213	76	50	5052	44	50	6325	14	200
849	86	1000	3293	21	100	5101	17	50	6444	17	50
1080	48	50	3327	35	50	5177	10	50	6539	20	100
1228	6	100	3503	30	50	5217	56	100	6919	51	50
1342	73	50	3569	20	50	5218	91	50	6962	84	100
1393	79	50	3603	90	50	5313	75	50	7014	27	50
1609	26	50	3624	5	50	5375	81	100	7101	35	50
1621	49	50	3637	24	50	5391	23	50	7297	14	100
1674	14	50	3676	39	200	5460	6	200	7316	56	100
1776	21	100	3945	7	50	5486	55	50	7474	97	200
1779	55	200	4002	6	100	5516	17	100	7742	98	200
1946	24	50	4214	43	100	5571	75	50	7837	41	100
2013	33	50	4265	25	50	5603	48	200	7921	74	50
2196	100	50	4352	68	100	5664	72	50	7932	47	50

2289 38 100. Rambursarea se face la 1 April 1900. Cuponul de premiu detașat se reține, iar losul se dă proprietarului, pentru participare la tragerile de amortisare.

Amortisări. *Losul Salm:* Nr. 8366.

Losul urb. de Viena: Seria 2852 Nr. 58, Seria 2947 Nr. 93.

Los austriac Bodencredit Em. I.: Seria 1407 Nr. 61, Seria 915 Nr. 47, Seria 1450 Nr. 81, Seria 3742 Nr. 70.

Renta com. argint de 4.2%₀ (Ian.—Iulie): Nr. 66823 à fl. 200; (Aprilie—Octombrie): Nr. 6861 à fl. 100.

Renta com. bilete (Februarie—August): Nr. 391849, 415161, 415614 à fl. 100.

Renta ung. coroane de 4%₀: Lit. A. Nr. 50974, 53676 à Cor. 100; Lit. B. Nr. 55160 108809 119670 120808 124838 à Cor. 200; lit. D. Nr. 65882 327484 475755 à Cor. 1000.

Oblig com. de ale Băncii comerciale din Pesta de 4%₀: Nr. 1415 2515 5690 à Cor. 200.

Scrisuri fonciare de 4%₀ Banca comercială de Pesta: Nr. 4213 4307 à Cor. 200.

Losuri de stat din 1860: Seria 5567 Nr. 18 per fl. 500.

Losuri Credit aust.: Seria 3665 Nr. 26, Seria 2822 Nr. 93 și 94, Seria 2827 Nr. 54 și 55.

Losuri Bodencredit austriac de 3%₀, Em. II.: Seria 1674 Nr. 41.

Losuri Crucea roșie austriacă: Seria 10994 Nr. 34.

Losuri Rudolf: Seria 1531 Nr. 30.

Losuri Waldstein: Nr. 11343, 86333.

Renta Comună de 4.2%₀ argint: Nr. 44223 45542 per fl. 100; Nr. 48533 per fl. 150 Nr. 45172 per fl. 100; Nr. 148943 per fl. 1000.

Renta comună de 4.2%₀ bilete: Nr. 538230 538231 per fl. 1000; Nr. 35028 138795 per fl. 50; Nr. 27210 per fl. 100; Nr. 182958 per fl. 200.

Renta ung. de 5%₀ lit. B.: Nr. 107225 per fl. 500 (Amortisațiunea executată).

Bursa de efecte din Viena.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Banenotă).
 C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit.
 d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los.
 Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de imposit. Ser. = Scrisuri.
 St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

20 Februarie 1900		Dor- banță	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	5 Martie 1900		
Cum- pără	vinde				Cum- pără	vinde	Renta- bilitatea
			I. Efecte publice.				%
99.80	100.—	4 ³ / ₁₀	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	99.20	99.40	4.23
99.80	100.—	4 ² / ₁₀	dto dto dto	Febr., Aug.	99.20	99.40	4.23
99.70	99.50	4 ² / ₁₀	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	99.20	99.40	4.23
99.70	99.90	4 ³ / ₁₀	dto dto	Apr., Oct.	99.20	99.40	4.23
98.80	98.95	4	Renta austr. (aur) sc.	dto	98.40	98.55	4.08
99.60	99.80	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	99.—	99.20	4.04
98.60	98.75	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	98.10	98.25	4.13
94.20	94.40	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	93.00	94.—	4.25
100.25	100.75	4 ¹ / ₂	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	100.—	100.85	4.50
100.60	101.60	4 ¹ / ₂	dto. (aur)	Febr., Aug.	100.25	100.75	4.47
99.—	100.—	4 ¹ / ₂	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	98.60	99.30	4.58
99.—	—	4 ¹ / ₂	dto croato-slav. sc.	dto	99.—	—	4.05
99.—	99.50	4	Bonuri rurale dto. sc.	dto	98.70	99.50	4.02
93.40	94.05	4	dto ung. sc.	dto	93.—	93.80	4.26
95.40	96.30	4	Impr. orașului Viena d. 1894 *)	Mart., Sept.	95.30	96.—	4.06
97.40	98.20	4	dto dto dto d. 1898 *)	Ian., Iul.	97.—	97.50	4.01
84.40	84.80	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889	Apr., Oct.	85.70	86.30	7.04
48.20	84.80	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	85.70	86.30	7.04
			II. Scrisuri fonciare.				
96.10	97.10	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr. B.-Cr. A. *)	Apr., Oct.	96.90	97.10	4.04
98.50	99.50	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	C. Ian., Iul.	99.50	99.50	4.02
100.50	101.20	4 ¹ / ₂	dto dto B. B.	Apr., Oct.	101.30	101.20	
99.—	99.75	4 ¹ / ₂	B. com. B.-Pesta	B. B. Febr., Aug.	99.75	99.75	4.50
95.—	96.—	4	dto dto	C. dto	96.—	96.—	4.17
102.50	103.50	4 ¹ / ₂	dto dto (Obl. c. 10% pr.)	B. B. Apr., Oct.	103.50	103.50	4.37
96.—	97.—	4	dto dto dto (5% pr.)	C. dto	97.—	97.—	4.17
99.50	100.50	4	Banca ausro-ungară	B. B. dto	100.50	100.25	3.97
100.—	101.—	5	„Albina” Sibiiu	C. dto	101.—	102.—	4.95
100.—	101.—	5	dto t. dto	B. B. Ian., Iul.	101.—	102.—	4.95
99.50	100.50	4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV	C. Mart., Sept.	100.25	100.50	4.48
99.25	100.25	4 ¹ / ₂	Instit. de Cred. fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em. VI	C. dto	100.—	100.25	4.50
98.50	99.50	4 ¹ / ₂	I Cassă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.)	B. B. Mai, Nov.	99.50	99.50	4.53
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.)	B. B. Febr., Aug.	99.75	99.75	4.51
98.50	99.50	4 ¹ / ₂	B. hip. centr. a C. de p. ung. (Tak. pztr. közp. jelzálog B.) em. IV, V	B. B. Mart., Sept.	99.50	98.—	4.53
96.—	97.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	97.—	97.—	4.12

*) Notarea Bursei din Budapesta.

20 Februarie 1900		Do- bandă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	5 Martie 1900	
Cumpăr.	vinde				Cum- pără	vinde
		%	III. Losuri.			
164.—	165.—	3-2	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. = 525 C.	304.—	163.—	165.—
137.—	138.—	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. = 1000 C.	580.—	136.25	137.25
160.20	160.80	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. = 200 C.	116.—	160.25	161.25
200.50	201.50	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. = 200 C.	180.—	200.—	201.—
200.50	201.50	—	dto dto à fl. 50 v. a. = 100 C.	90.—	200.—	201.—
162.50	163.50	—	L. de St. ung. de fl. 100 = 200 C.	155.81	163.25	164.25
162.50	163.50	—	dto de fl. 50 = 160 C.	77.87	163.—	164.—
140.75	141.75	4	L. „Tisa“	120.—	141.50	142.25
13.40	14.40	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb.	6.—	13.25	14.25
—	—	—	L. Jó-szid supra timbrate	2.—	—	—
395.25	397.25	—	L. Credit de fl. 100	180.—	395.—	397.—
129.50	131.—	—	L. Clary de fl. 40	58.—	131.—	133.—
340.—	350.—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	340.—	350.—
256.—	258.—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	257.25	259.25
65.—	67.—	—	L. Insbruck de fl. 20	28.—	65.—	67.—
57.50	58.50	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	60.—	61.—
237.—	239.—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	237.—	239.—
235.—	236.50	3	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	235.50	237.—
131.50	134.—	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	133.—	135.—
132.—	133.—	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	132.—	133.—
61.—	63.—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	64.—	66.—
42.70	43.70	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	42.70	43.70
22.75	23.75	—	dto ung. de fl. 5	6.50	22.25	23.25
—	—	—	dto italiană Lire 10	—	—	—
172.50	174.50	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	172.50	174.50
57.—	59.—	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	58.—	60.—
180.—	182.—	—	L. St. Genois de fl. 40	62.25	180.—	184.—
—	—	—	L. Stanislaw de fl. 20	24.—	130.—	—
370.—	380.—	4 ¹ / ₂	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	370.—	—
160.—	171.—	4	„ de fl. 50*)	50.—	160.—	171.—
242.—	244.—	4	Scr. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	240.—	241.—
178.—	184.—	—	L. Waldstein à fl. 20	20.50	178.—	184.—
396.—	397.—	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	387.—	389.—
			IV. Valute.			
11.43	11.47	—	Galbini c. r. monetă	—	11.43	11.47
11.38	11.42	—	„ ferecaţi	—	11.38	11.42
19.28	19.30	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	19.28	19.30
23.62	23.70	—	20 Marce aur	—	23.66	23.74
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
118.22 ^s	118.35	—	Banenote germane (100 Marce)	—	118.40	118.50
96.25	96.35	—	„ franceze (100 franci)	—	96.27 ^s	96.40
2.55 ^s	2.56 ^s	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	2.55 ^s	2.56
24.19	24.27	—	Sovereignes	—	24.20	24.28
—	—	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interese al băncii austro-ung. din 5 Februarie 1900: La cambii 4¹/₂%, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 5%, pe alte efecte 5¹/₂%.

Discont privat: cu scadențe de 3 luni 3¹⁵/₁₆%, cu scadențe mai lungi 4¹/₂—5%.

Bursa de efecte din Bucuresti.

Valori	Do- bândă	Scadinta cupoanelor	Cursul din		Renta- bilitatea
			20 Febr 1900	4 Martiu 1900	
Renta rom. amort. 1881—88	5 ^{0/0}	Apr., Oct.	97.50	97 50	5.13
" " Impr. 1892	5	Ian., Iul.	97.—	97.—	5.15
" " " 1893	5	dto	97.—	97.—	5.15
" " " 1894	4	Apr., Oct.	—	—	—
" " " de 32 ^{1/4} mil.	4	Ian., Iul.	83.50	83 50	4 83
" " " " 50	4	dto	85.50	85 50	4.70
" " " " 274 " 1890	4	dto	86.50	86.50	4.62
" " " " 45 " 1891	4	dto	87.50	87 50	4.60
" " " " 120 " 1894	4	dto	87.50	87 50	4.60
" " " " 90 " 1895	4	Mai, Nov.	—	—	—
Imprum. de 180 mil. 1898	4 ^{0/0}	Iun., Dec.	—	—	—
Obl. com. Bucuresti 1896	4 ^{1/2}	Mar., Sept.	—	—	—
" " " " 1898	4 ^{1/2}	Ian., Iul.	—	—	—
Scr. fonc. rurale	5	dto	93.75	93 75	5.37
" " " " urbane Bucuresti	4	dto	79.50	80 —	5.—
" " " " Iasi	5	dto	86.75	87 25	5.70
	5	dto	83.—	83.—	6.02
Acțiuni.					
	ultima divid	Capital vârsat			Nomi- nal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—	—	—	500.—
B. Națională	112.—	întreg	2530.—	2525 —	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	302.—	303 50	500.—
B. de Escompt	20.—	întreg	278 —	280.—	200.—
B. Dacia-România	35.—	"	448 50	453 —	200.—
B. Națion. de asigurare	32.—	"	452.—	463.—	200.—
Soc. de basalt artificial	7.50	"	—	—	250.—
" Rom. de construcții	—	"	50 —	50 —	200 —
" de furnituri militare	60.—	"	—	—	500 —
" română de tramw.	40.—	"	—	—	200.—

Etalonul de interese la B. Naț. rom. din 4 Martie 1900: Escompt 8%, Lombard 9%.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 5 Martie 1900.

Grâne de	Prețul pro 100 Chilogr.		Calitatea per Hectol	Prețul per 100 Chilogr.		Grâne	Specia	Calitatea per Hectolitr	Prețul per 100 Chilogr.		
	dela	pănă la		dela	pănă la				dela	pănă la	
Bănat	76	7.30	7.45	77	7.35	7.55	Secară . . .	Prima	70—72	6.25	6.35
dto	78	7.50	7.65	79	7.55	7.80	dto . . .	Secunda	—	6.10	6.20
dto	80	7.80	7.95	81	—	—	Orz	Nutreț	60—62	5.65	5.70
Tisa	76	7.45	7.65	77	7.50	7.80	dto . . .	de povarnă	62—64	5.45	5.55
dto	78	7.60	7.95	79	7.70	8.05	Ovės	—	39—41	5.36	5.45
dto	80	7.85	8.10	81	7.95	8.15	Porumb . . .	Bănățan	—	—	—
Pesta	76	7.25	7.45	77	7.35	7.55	Rapiță . . .	—	—	12.—	12.50
dto	78	7.55	7.75	79	7.60	7.80					
dto	80	7.85	8.—	81	7.90	8.—					
Alba reg.	76	7.40	7.55	77	7.45	7.60					
dto	78	7.60	7.75	79	7.65	7.90					
dto	80	7.90	8.—	81	7.95	8.10					
Bacica	76	—	—	77	—	—					
dto	78	—	—	79	—	—					
dto	80	—	—	81	—	—					
România tr. v.	76	—	—	77	—	—					
Sêrbia tr.	78	—	—	79	—	—					
Bulgaria tr. v.	80	—	—	81	—	—					
							Diverse produse	Specia		Prețul per 100 Chilogr.	
									se	se	
									cump.	vinde	
							Untură de porc	de B.-Pesta	51.—	51.50	
							Slănină (Clisă)	de B.-Pesta (albă	—	—	
							dto	afumată	44.—	45.—	
							Prune	bosniace 1899	28.—	28 25	
							dto	sêrbesci 1899	27.—	27.50	
							Magiun (lic.d.pr.)	slavon	18.—	18 50	
							dto	sêrbesc	16.—	16.50	

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA“ se invită prin aceasta în virtutea §. 20 al statutelor societății la

a XXVII adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu Sâmbătă în 31 Martie 1900 st. n. înainte de ameați la 10 oare în casa institutului (Strada Baier Nr. 1.)

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunii; bilanțul anului de gestiune 1899 și Raportul comitetului de supraveghiere. — 2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului. — 3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere. — 4. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul curent. — 5. Modificarea regulamentului de serviciu pentru oficialii institutului. — 6. Alegerea a 2 membri în consiliul de direcțiune în sensul §-lui 36 din statute. — 7. Alegerea membrilor comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovețile de plenipotență, cel mult până Mercuri în 28 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m. la cassa centralei în Sibiu sau a filialei în Brașov.

Sibiu, 13 Februarie 1900.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanțului cu 31 Decembre 1899.		Pasiva.	
	fl.	cr.		fl.	cr.
Cassa în număr	57.257,54		Capital social:		
Bon în contul Giro și la alte bănci	89.414,79		6000 acțiuni à fl. 100	600.000,—	
Cambii de bancă	3.813.248,75		Fondul de rezervă al acționarilor	100.000,—	
Împrumuturi hipotecare	2.525.391,42		Fondul de garanți al scrisurilor fonciare	200.000,—	
Credite personale	828.390,02		Fondul special de rezervă	37.189,93	
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	896.099,45		Fondul de pensii al funcționarilor	143.872,39	
Credite de cont-curent	734.265,99		Depuneri spre fructificare	5.193.941,40	
Avansuri pe efecte publice	61.206,90		Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	1.016.000,—	
Credite fixe	10.914,60		Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulațiune	1.391.750,—	
Împrumuturi pe produse	4.183,—		Scrisuri fonc. egite la sorți în circulațiune	50.600,—	
Casa institutului, realități dela gara Brașov și diverse realități de vânzare	296.104,76		Cambii de bancă reescomptate	710.859,55	
Efecte publice	943.611,16		Diverse conturi creditoare	527.492,08	
Acțiuni dela diverse bănci	80.782,50		Dividende neridicate	1.282,—	
Efect. fondului de garanți al scris. fonc.	205.334,75		Interese anticipate pro 1900	70.390,97	
Efectele fondului de pensii al funcționarilor institutului	6.500,—		Profit net	126.922,64	
Mobilier	fl. 7.454,80				
după amortisare	746,08				
Diverse conturi debitoare	170.826,61				
		10.170.240,96			10.170.240,96

Debit		Contul Profit și Perderi.		Credit.	
	fl.	cr.		fl.	cr.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	228.416,92		dela cambii de bancă	212.209,71	
„ scrisuri fonciare	119.277,—		„ împrumuturi hipotecare	144.394,54	
„ împrumuturi luate pe efecte	8.677,46		„ credite personale	68.467,21	
Spese:			„ efecte publice	51.607,41	
Salarie	44.306,13		„ credite camb. cu acop. hipotecară	55.076,81	
Bani de cuartir	7.150,—		„ credite de cont-curent	23.634,91	
Imprim., registre, porto, diverse	13.701,94		„ avansuri pe efecte	4.730,71	
Marje de prezență	2.970,—		„ credite fixe și împrumuturi pe produse	1.308,27	
Contribuțiune:			Chiră	15.491,73	
directă	19.504,92		Provisiuni	16.786,62	
10% dare la inter. dela depuneri	22.841,69		Profit la monetă	756,78	
Amortisare din mobilier	746,08				
Profit net	126.922,64				
		594.514,78			594.514,78

Sibiu, 31 Decembre 1899.

A. Lebu m. p., Dr. Vecerdea m. p., I. Popa m. p., Cosma m. p., Iosif Lissai m. p.,
 membru al direct. membru al direcțiunii. membru al direct. director executiv. contabil-șef.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplindă regulă, și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 27 Februarie 1900.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. H. Pușcariu m. p. Dr. Beu m. p. St. Stroia m. p. I. Crețu m. p. Dr. Liv. Leményi m. p.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ZLAGNEANA“, societate pe acții, se convocă prin aceasta la

a II-a adunare generală ordinară,

conform §-lui 16 din statutele societății, pe Sâmbătă în 17 Martie n. 1900 la 10 oare a. m. în localul scoalei gr. or. din Zlagna cu următorii

Program:

1. Raportul Direcțiunii despre rezultatul gestiunii anului 1899. — 2. Raportul comitetului de supraveghere. — 3. Decisiuni asupra compturilor anuale. — 4. Decisiune asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul 1899. — 5. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghere pentru anul 1900. — 6. Propuneri sau interpelări înaintate direcțiunii conform §-lui 21 din statute. — 7. Exmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

În lipsa acționarilor receruți la adunarea din 17 Martie, conform §-lui 27 din statutele societății, adunarea generală se va ținea în 31 Martie st. n. 1900 cu același program, la oarele și în localul deja indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poftiți, conform §-lui 22 din statute, a-și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele aceloră, pe cari îi represintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății.

Zlagna, la 5 Faur 1900.

Direcțiunea.

Active.	Bilanțul general cu 31 Decembre 1899.		Pasive.	
	Cor. fil.		Cor. fil.	
Cassa în număr	1,217.94	Capital social	50,000.—	
Împrumut pe cambii cu cavenți	85,744.90	Depuneri	9,971.84	
„ „ obligațiuni	578.—	Reescompt	27,392.—	
„ „ hipotecă	2,900.—	Fond de rezervă	933.82	
Mobilier	492.80	Dividende neridicate	157.36	
după amortisare de 10%	49.28	Interese transitoare anticipate	1,588.80	
Diverse conturi debitoare	2,352.46	Profit curat	3,193.—	
	Cor. 93,236.82		Cor. 93,236.82	

Eșite.	Profit și Perderi cu 31 Decembre 1899.		Intrate.	
	Cor. fil.		Cor. fil.	
Interese:		Interese:		
pentru depuneri	398.10	după împrumutul pe cambii cu cav.	6,041.62	
„ fond de rezervă	29.50	„ „ „ obligațiuni	39.88	
„ reescompt	1,494.08	„ „ „ hipotecă	228.04	
Spese:		Diverse	2,855.66	
Salare, registre, imprimate, porto etc.	2,108.32			
Chirii	400.—			
10% amortisare din mobilier	49.28			
Spese de fondare, ultimele 50%	569.86			
Contribuțiune	883.26			
10% pentru interesele de depuneri	39.80			
Profit curat	3,193.—			
	Cor. 9,165.20		Cor. 9,165.20	

Zlagna, la 31 Decembre 1899.

Emanuil Beșa m. p.,
director executiv.

Stefan Pasculeț m. p.,
cassar.

Adam Damian m. p.,
comptabil.

D. Comșa m. p.,
președinte.

N. Cristea m. p.,
v.-președ.

I. Dumitrean m. p.

I. Magda m. p.

D. Moguț m. p.

Stefan Corpade m. p.

membri în direcțiune.

Subsemnatul comitet a examinat conturile prezente și le-a aflat în ordine.

Zlagna, 5 Faur 1900.

Comitetul de supraveghere:

Ștefan Beșa m. p. D. Comșa m. p. Emanuil Beșa m. p. Ștefan Pasculeț m. p. Adam Damian m. p.

„DOINA“, institut de credit societ. pe acțiuni în Câmpeni.

Contul Bilanțului cu 31 Decembre 1899.

Active.		Pasive.	
	Cor. fi.		Cor. fi.
Cassa	3639.42	Capital	60000.—
Cambii 242512.24		Depuneri spre fructificare	169660.96
Cambii cu asig. hip. 41826.—	284338.24	Reescompt	51000.—
Împrumut cu obligațiuni	5966.—	Interese transitoare	4639.88
Împrumut hipotecar	9816.—	Fond de rezervă	15780.38
Efecte	1000.—	Dividendă neridicată	42.—
Realități	5000.—	Profit net	8636.44
	Cor. 309759.66		Cor. 309759.66

Contul Profit și Perderi cu 31 Decembre 1899.

Eșiri.		Venite.	
	Cor. fi.		Cor. fi.
Interese:		Interese:	
pentru depun. spre fructificare	8240.40	dela câmbii de bancă	21478.98
pentru fondul de rezervă	893.22	dela împrumut cu obligațiuni	499.26
pentru reescompt	5472.64	dela împrum. hipotecare	622.24
Spese:		de întârziere	1983.06
Salare	3260.—	la efecte	62.14
Chirie	240.—	Spese de manipulare	5442.66
Spese de postă și alte	1540.14	Competințe	980.26
Marce de prezență	612.—		
Contribuțiuni:			
Directă	1349.48		
Dare la inter. după depuneri	824.28		
Profit net	8636.44		
	Cor. 31068.60		Cor. 31068.60

Câmpeni, la 31 Decembre 1899.

Dr. Basiliu Preda m. p.,
director executiv.

Traian Rațiu m. p.,
contabil.

Membri în direcțiune:

Romul Furduiu m. p. președ., Mihail Gomboș m. p. Constantin Cothișel m. p.
Vasile Chirtop m. p. Iuliu Poruț m. p. Dr. Zosim Chirtop m. p.

Raportul comitetului de supraveghere cătră adunarea generală: Comitetul de supraveghere a „Doinei“, institut de credit, societate pe acțiuni în Câmpeni, esaminând cărțile institutului, bilanțul, contul profitului și al perderilor, le a aflat în ordine esactă, asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii, referitor la împărțirea profitului curat este de acord cu propunerea direcțiunii, și propune a se da atât direcțiunei cât și comitetului de supraveghere absolutoriul.

Câmpeni, la 31 Ianuarie 1900.

Goia Demetriu preș. Todea Ioan. Silviu Lazar. George M. Corcheș. Nicolau Cothișel.

„NERA“

cassă de păstrare ca societate pe acțiuni în Bozoviciu.

Active.	Contul Bilanțului cu 31 Decembre 1899.	Pasive,
	Cor. fil.	Cor. fil.
Cassa în numărar	5098.28	Capital social emisiunea I. 66000.—
Cambii escomptate	230989.49	Depuneri pentru a II-a em. de acțiuni
Efecte	520.—	Depuneri spre fructificare . 51847.76
Conturi curente	12822.18	Fond de rezervă
Anticipațiuni	533.03	Fond de binefaceri și ajut. 102.47
Mobiliar	1583.61	Cambii reescomptate . . 112705.—
Interese transitoare	2995.91	Prodiversi
		Interese transitoare . . . 3568.88
		Profit curat 10130.28
	<u>Cor. 254542.50</u>	<u>Cor. 254542.50</u>

Perderi.	Contul profitului și a perderilor.	Venite.
	Cor. fil.	Cor. fil.
Interese:		Interese:
pentru dep. spre fructific. 2942.31		dela cambii escomptate . 15843.81
pentru cambii reescompt. 6361.26		dela împrum. pe obligat. 394.27
pentru fondul de rezervă 164.20		dela conturi curente . . 375.87
Spese:		de întârziere 169.73
a) Salare 6060.—		Provisiuni 9865.26
b) Porto 21.93		Spese de fondare 282.—
c) Chirie 300.—		Taxe de transcrieri . . . 45.—
d) Spese de birou 614.47		Fondul de pens. neînființat 500.—
e) Spese diverse 824.28		Venit din anul trecut . . 264.48
Competință de timbru . . . 27.46		
Dare după interese la dep. 294.23		
Profit curat 10130.28		
	<u>Cor. 27740.42</u>	<u>Cor. 27740.42</u>

Bozoviciu, 31 Decembre 1899.

Iuliu Novac m. p.
director executiv.

Aureliu N. Simtion m. p.
comptabil și procurist.

Membrii direcțiunii:

Dimitrie Bogoeviciu m. p. George Străin m. p. Ioan Brinzei m. p. Ilie Ruva m. p.
*Subscrisul comitet am esaminat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină
consonanță cu registrele principale și auxiliare.*

Bozoviciu, 30 Ianuarie 1900.

Comitetul de supraveghiare:

Nicolae Brinzei m. p. președ., Simion Disela m. p. Vasile Popoviciu m. p.
Daniil Verindean m. p. Nicolae Novacoviciu m. p. Ion Atim m. p. Iosif Ieva m. p.

„CORVINEANA“

institut de credit și economii în Hunedoara.

Active.	Bilanțul general cu 31 Decembre 1899.	Pasive.
	Cor. fil.	Cor. fil.
Cassa în numărar	13.236.56	Capit. soc. 700 acții à 100 cor. 70,000.—
Escomptul de cambii	317,062.—	Interese anticipate
Împrumuturi cu obligaț.	1,100.—	4,158.—
Mobilier	1,008.—	Dividende neridicate
după amortisare	108.—	30.—
Depuneri proprii	44,074.76	Fondul de garanță
Diverse cont. deb.	960.78	1,249.48
		Fondul de rezervă
		20,577.46
		Depuneri spre fructificare 267,157.10
		Diverse cont. cred.
		30.—
		Profit net
		14,132.16
	Cor. 377,334.20	Cor. 377,334.20

Debit.	Profit și pierderi cu 31 Decembre 1899.	Credit.
	Cor. fil.	Cor. fil.
Interese:		Interese:
de dep. spre fructificare 12,167.22		după cambii escomptate 25,462.64
pentru fondul de rezervă 806.96		după împrum. cu obligaț. 110.72
Spese:		Provisiuni
luminat, încălzit, tipărituri,		10,206.96
porto, etc.	1,145.68	
Salare	3,482.—	
Chirie	440.—	
Amortisare de mobilier	108.—	
Dare:		
directă	2,278.28	
după interese de depuneri 1,220.02		
Profit net	14,132.16	
	Cor. 35,780.32	Cor. 35,780.32

Hunedoara, la 31 Decembre 1899.

George Oprea m. p., Nicolae Stoichița m. p., Nicolae Macrea m. p.,
 director executiv. cassar. contabil.

S'a revêdut și aflat în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină.

Comitetul de supraveghiere:

Buda Béla m. p. Otto Popovits m. p. Eduard Tóth m. p. George Popovicu m. p.
 președ.

CONCURS.

Pentru complinirea postului de contabil la Institutul de credit și economii „Poporul“, societate pe acțiuni în Lugos, cu care este împreunat un salariu anual de 1400 coroane, prin aceasta se eserie concurs cu termen până la **31 Martie 1900 st. n.**

Doritorii de a reflecta la acest post până la termenul fixat vor avé să-și presinte recursele la subscrisa Direcțiune, având acele a le instrua cu testimoniu despre cualificațiunea de comptabilitate și cu adeverință despre praxa de până aci avută ca oficiant de comptabilitate.

Lugos, la 13 Februarie 1900 st. n.

Pentru Direcțiune :

Ioan Boroș

președinte și director executiv.

„Timișana“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni
în **Timișoara** (cetate piața Balázs Nr. 1, etagiul I.).

==== Giro-Conto la banca austro-ungară. ★ Inființat la anul 1885. ====

Cheque-Conto la cassa de păstrare postală Nr. 3697.

Capitalul de fondare: **560.000 coroane.**

Depuneri spre fructificare: **1.600,000 coroane.**

După depuneri solvesce 5% (curat) și contribuția după %. Depunerile se pot exopera prin Cheque postal fără spese de postporto.

Direcțiunea.

